HAKİKAT

GÜNLÜK AKŞAM GAZETESİ

İDARE YERİ: İSTANBUL TÜRKOCAGI CADDESİ. TELEFON: 24154
TELGRAF ADRESİ: «HAKİKAT» İSTANBUL - POSTA KUTUSU: 610

YIL: 1 — SAYI: 135 | ÇARŞAMBA 4 BİRİNCİKÂNUN 1940 | Fiatı 5 kuruş

Yoksul köylüye tohumluk verilecek

Ankara (Hususî) — Hükûmet göçmenlere, yoksul ve muhtac köylüye tohumluk ve yemeklik buğday tevzi etmek için bir kanun lâyihası hazırlamıştır. Lâyiha bugünlerde B. M. Meclisinde müzakere edilecektir.

Millî Piyango kuponları

Okuyucularımıza dağıttığımız Milli piyango biletleri için biriktirilen kuponların nihayet bu ayın 6 ncı cuma günü saat 12 ye kadar idarehanemize gönderilmesi lâzımdır.

Yeni ve mühim kararlar

Küçük memur maaşlarına zam yapılacak, tekaüd kanunu da değiştirilecek

Millî korunma kanununda yeni icablara göre yapılması takarrür eden tadilât üzerindeki tetkikler nihayet bulmuş ve hazırlanan kanun lâyihası Başvekâlete verilmiştir. Yapılan tadilâtın en mühim noktası cezaî hükümlerin şiddetlendirilmiş olmasıdır. Ayrıca hükûmetin lüzumlu gördüğü teşkilâtı yapabilmesi için de salâhiyet verilmektedir.

Diğer taraftan iaşe işlerile meşgul olmak üzere kurulacak teşkilât etrafındaki hazırlıklar da tamamlanmıştır. Teşkilât, Ticaret Vekâletine bağlı bir (İaşe Müsteşarlığı) halinde kurulacaktır. Bu husustaki kanun lâyihası da hazırlanmıştır.

Projenin pek kısa bir zaman içinde Meclise verilerek müstaceliyet kararile müzakere ve kanuniyet kesbedeceği bildirilmektedir.

İaşe Müsteşarlığı tetkikleri de bitirildi

Bu Müsteşarlığın vazifeleri, istihsalâtı tanzim ve tezyid, gıda maddelerinin satışını kontrol ve murakabe olacaktır. Toprak Mahsulleri Ofisi ile fiat tespit ve murakabe komisyonları da bu Müsteşarlığa bağlanacaktır.

Küçük memur maaşlarına zam

Bunlardan başka, Ankaradan haber verildiğine göre, küçük memurların maaşlarına bir miktar zam yapılması da esas itibarile kararlaştırılmış ve bu iş etrafında tetkiklere başlanmıştır. Bugünkü hayat pahalılığı karşısında, küçük memurların maaşlarının az bir miktar halinde kalmış olması, hükûmeti bu tedbire sevketmektedir. Ancak, bu tetkikler, bugün için derhal verilecek bir karara müncer olamıyacaktır. 1941 malî yılı bütçesile, yani gelecek haziran başından itibaren bu zamların yapılacağı anlaşılmaktadır.

Tekaüd kanununda tadilât

Diğer taraftan, askerî ve mülkî tekaüd kanununun 66 ve 67 nci maddelerinin tadili hakkındaki kanun lâyihası da Meclis ruznamesine alınmıştır. Lâyihaya göre, tekaüd teşkilâtı olmıyan mülhak bütçeli dairelerle hususî idarelerden ve mülga şehremanetlerinden maaş alanların ve muallimlerin umumî müvazeneye dahil hizmetleri veya umumî müvazeneden bu idarelere geçenlerin bütün memuriyet hizmetleri tekaüdlüklerine sayılacaktır.

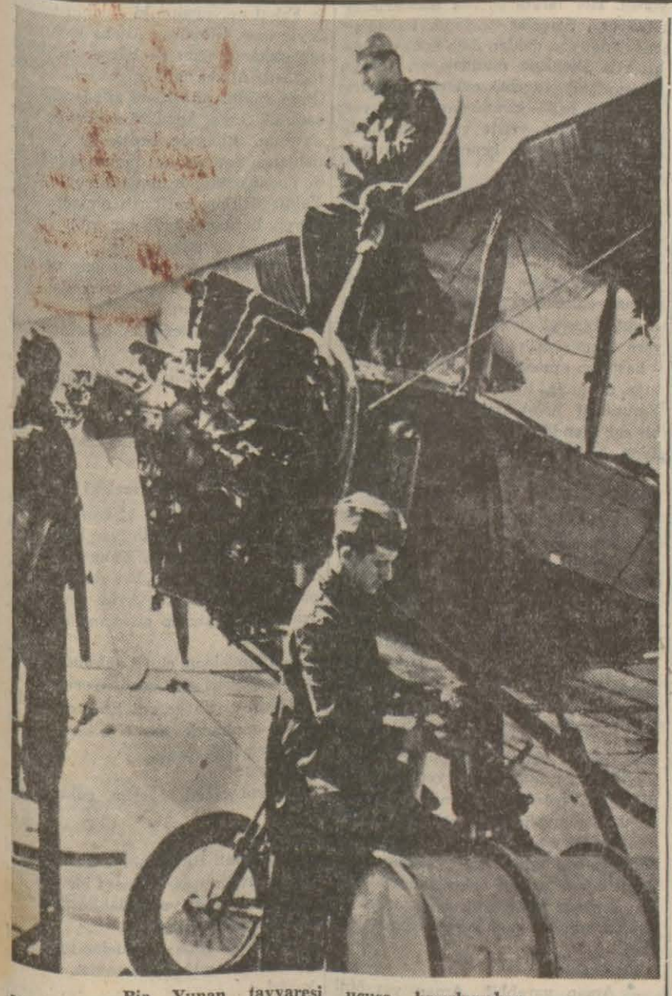

Bir Yunan tayyaresi uçuşa hazırlanırken

Arnavudlukta Çok şiddetli muharebeler cereyan ediyor

İtalyanlar fazla miktarda zayiat veriyorlar

Birkaç İtalyan alayı güç kurtuldu

Londra 4 (A.A.) — Londranın resmî mehafilinde Yunanlıların Arnavudluktaki vaziyetlerinin pek mükemmel olduğu tebarüz ettirilmektedir.

Manastır mıntakasında, İtalyanlar gün geçtikçe Yugoslavya hududuna doğru tardolunmaktadırlar. Pogradeç mıntakasında İtalyanlar, Yunanlıların beklemekte oldukları bir hücumda bulunmuşlardır. Çarpışma gayet çetin olmuş, neticede İtalyanlar tardolunmuşlar, büyük zayiat vermişlerdir.

İngiliz tayyareleri Yunanlılara kuvvetli yardımlarda bulunmaktadırlar.

Dünkü muharebeler

Atina 4 (A.A.) — Müteadid Yunan tayyare filoları İtalyan tayyare dafi toplarının sıkı ateşine rağmen, İtalyan yollarının muvasala noktalarını bombalamışlardır. Bu sırada İtalyan avcı tayyarelerinin görünmesi üzerine, şiddetli bir çarpışma olmuş, iki İtalyan tayyaresi düşürülmüştür. Bir Yunan tayyaresi üssüne dönmemiştir. Yunan kıt'aları şiddetle çarpışarak Aya Sarandi istikametinde bir buçuk kilometre ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır. Ergiri mıntakasında Yunan kuvvetleri çok ehemmiyetli iki stratejik nokta işgal etmişlerdir. Bu mıntakada da bilhassa Horonada şiddetli çarpışmalar olmuştur. Muhasara edilmek üzere olan birkaç İtalyan alayı gayet seri bir surette çekilerek Yunanlılara yüzden fazla esir bırakmışlardır. Şimalde, Moskopolis'in solunda Yunanlılar çevirme hareketlerini artırmışlar, mevzilerini ileri almışlardır.

İtalyan tayyareleri Yunan ilelemesine mâni olmak için muvasala yollarına bombalar atmış ise de bir netice elde edememişlerdir.

Yugoslav Millî Birliği Ve Prens Pol'ün nutku

Eğer memleketin her hangi bir köşesinden bir tecavüz vaki olursa, eskisile kıyas kabul etmiyecek derecede mükemmel olan Yugoslav ordularının millî tarihlerine yeni birçok şan ve şeref sahifeleri kaydedeceğini muhakkak görüyoruz.

Yugoslavya Millî Birliğinin yıldönümü evvelki gün bütün Yugoslav memleketlerinde heyecanlı merasimle kutlanmıştır. Bu münasebetle Kral Naibi Prens Pol, Yugoslav milletinin millî hislerine tam tercüman olan güzel bir nutuk söyledi. Bugünkü Balkan Birliği devletlerinin en mühim bir rüknü olan Yugoslavyanın, içinde yaşadığımız şu fevkalâde günlerde ne düşündüğünü ve herhangi bir tecavüz karşısında nasıl hareket edeceğini zaten biliyorduk. Fakat devletin en ziyade salâhiyet sahibi bir ağzı tarafından derin bir iman ve yüksek bir kanaatin mahsul ve ifadesi olarak işittiğimiz kuvvetli cümleler, bizi pek ziyade memnun etmiştir. Evvelâ Yugoslavyayı teşkil eden Sırb, Hırvat, Sloven milletlerinin bu memlekete bazı maksadlarla sokulmak istenilen ayrılık ve anarşi fikirlerini tamamile bertaraf ettiğini ve Yugoslav milletinin tek bir şuur ve vicdan halinde ve Krallık tacı etrafında çelik gibi kudretli ve mütesanid bulunduğunu öğreniyoruz. Yugoslavya bu kudretli vaziyeti muhafaza ettikçe ona haricden bir tecavüz yapabilmek için hayli düşünmek ve uzun boylu hesab yapmak iktiza eder. Geçen harbde Avusturya ordularına parlak zaferlerle mukabele eden küçük Sırbistan ordusu, ancak kabir Alman kuvvetleri karşısında memleketini adım adım müdafaa ederek Korfu'ya çekilmiş ve sonra mazlûm Kral Aleksandr'ın kumandasında olarak gene adım adım yurdunu istirdad etmişti. Eğer memleketinin herhangi bir köşesinden bir tecavüz vâki olursa eskisile kıyas kabul etmiyecek derecede mükemmel olan Yugoslav ordularının millî tarihlerine yeni bir çok şan ve seref sahifeleri kaydedeceğini şimdiden muhakkak gibi görüyoruz. Prens Pol diyor ki: «Milletimiz bu toprağa sıkı surette bağlıdır. Bu toprak üzerinde yaşamak ve bu toprağın sahibi olmak hakkını ne büyük fedakârlıklar bahasına elde etmis olduğunu biliyor. Memleketimiz yeşil bir masa başında yaratılmış değildir.»

Millet ve vatan mefhumlarına,

Necip Ali KÜÇÜKA

[Arkası sahife 3 sütun 7 de]

Askerî vaziyet

Üç cephede cereyan eden muharebeler

İngiltere ile Almanya arasındaki hava mücadelesi, gayrimüsaid havalar dolayısile olduğuna şüphe edilmiyen kısa bir hafiflemeden sonra tekrar şiddetlenmiştir. Her iki memlekette asırlık emeklerin mahsulü olan şehirler ve eserler mahvolmakta devam ederken İngilizler, son zamanlarda sayısını bir hayli arttırdıkları küçük ve seri hücumbotları, filolarile Şimal ve Manş denizlerindeki Alman gemi kafilelerine de saldırışlarını sıklaştırmağa ve ehemmiyetli neticeler elde etmeğe başlamışlardır.

İngiliz deniz ve hava kuvvetleri, garbî, merkezî ve şarkî Akdenizdeki hâkimiyetlerini her gün bir parça daha arttırarak muhtelif İtalyan şehir ve üslerini mütevali bir surette bombardıman etmekte ve İtalyanlar üzerinde ezici ve yıldırıcı tesirler ve hasarlar husule getirmektedirler. Bu cümleden olarak, 27 ikinciteşrin günü Sardunya açıklarında vukua gelen son deniz muharebesinden sonra havadan Brendizi ve denizden Trablusgarb şehirlerindeki

[Arkası sahife 3 sütun 4 te]

Yunan Veliahdinin refikası cepheden dönen yaralıları ziyaret ediyor

Bulgaristan Hariciye Nazırı mühim bir nutuk söyledi

«Türkiye ile münasebetlerimizi arttırıyoruz»

«Bulgar hududundaki Türk tahşidatı müdafaa maksadile yapılmıştır»

Sofya 4 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Hariciye Nazırı Popof'un nutkunda Türkiye hakkındaki kısmın metni aynen şudur:

Komşumuz Türkiye ile münasebetlerimiz iki memleket arasında mevcud dostluk, bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedeleri zihniyeti dahilinde devam ve inkişaf etmektedir. Burada bazı hatibler tarafından tebarüz ettirildiği gibi Türk matbuatında ekseriya, iyi komşuluk münasebetlerimizi gölgeli yapabilecek mahiyette yazılar çıktığı doğrudur. Fakat, iki hükûmet arasındaki münasebetlerin karşılıklı hürmete ve dostluğa dayandığını söylemekle yalnız Bulgar hükûmetinin fikrini ifade etmediğimi sanıyorum. Türk Trakyasındaki askerî hazırlıklar hakkında, Türk hükûmeti, bunların yalnız tedafüî mahiyette olduğunu bize bir çok defa etmin etmiştir. Son zamanlarda yeniden bu tarzda teminat aldık ve şundan katiyyen eminiz ki aramızdaki iyi komşuluk münasebetleri inkişaf etmekte ve kuvvetlenmekte devam edecektir.

Sofya 4 (A.A.) — Bulgaristan Hariciye Nazırı Popof Sobranyada irad ettiği bir nutukta, ezcümle şöyle demiştir:

«— Bulgaristan, harb dışında-

[Arkası sahife 3 sütun 5 te]

Rumanyada iki sene evvel öldürülen Demir Muhafızların şefi Codreanu aslen bir Lehli idi. Senelerce evvel Rumanyada ektiği tohum şimdi memleketi esaret ve anarşi içerisine atmış bulunuyor.

Rumanyada Lejiyonerler polisi lâğvedildi

Başvekil, Transilvanyadan bahsediyor

«Fırtına koptuğu zaman dahilde zayıftık onun için hududumuzu muhafaaz edemedik»

Bükreş 3 (A.A.) — General Antonesko ile lejyonerler lideri Horia Sima Transilvanyanın Rumanyaya ilhakının 22 nci yıldönümü münasebetile İnlia'ya giderek orada yapılan merasimde hazır bulunmuşlar, Horia Sima söylediği nutukta, Transilvanyanın Rumanyaya ilhakının âdilâne bir karar olduğunu ve bu sebeble kararın tes'id olunduğunu anlatmıştır.

General Antonesko da şu sözleri söylemiştir:

«— Fırtına koptuğu zaman dahilde yıftık. Onun için hududumuzu müdafaa edemedik. Transilvanyalılardan ıstırablarına rağmen meyus olmamalarını istiyorum. Herkesten evvel burada biz vardık. Herkesten sonra biz kalacağız.»

Lejyonerler polisi kaldırıldı

Bükreş 3 (A.A.) — Stefani: Başvekil muavini ve lejyoner hareketinin kumandanı Horia Sima tarafından imza edilen bir emirname ile lejyoner polisinin tesanüde doğru intikal safhasında lejyoner rejimine yardım etmekten ibaret olan vazifesini bitirmiş olduğu için lâğvedilmiş olduğunu ve bütün memlekette bu günden itibaren faaliyette bulunmıyacağını bildirmiştir. Bu teşkilâtın azası, lejyoner kadrolarına alınacaktır. Liyakatleri görülenler, devlet polis teşkilâtına alınacaktır. Yalnız lejyoner kumandanları emrinde dahilî bir organ ipka edilecektir.

Maniu'nun nutku

Moskova 3 (A.A.) — Tass ajansının bir telgrafına göre, Rumanyada Demir Muhafızların cinayetlerinin kurbanlarından biri olan Magrearu'nun mezarı başında, millî köylü partisi lideri Maniu tarafından sötlenen nutuk, Rumen sansürü tarafından tayyedilmiştir. Maniu, demokrasi mücadillerinden olan ve bu uğurda hayatını feda eden Magrearu'yu methetmiştir.

Demir Muhafızlar tarafından evinden kaldırılıp yol kenarında kurşuna dizilmiş olan sabık Başvekil Yorga'nın hatırasını hürmetle yâdeden Maniu, Yorga'nın Rumen ilim ve kültürüne yapmış olduğu hizmetleri tebarüz ettirmekte idi.

[Arkası sahife 2 sütun 7 de]

Vatman ve biletçi ücretleri artacak

Vali vâdediyor

Tramvay biletlerinin küsuratı da kaldırılacak

Şehir Meclisi, dün, şubat ayında toplanmak üzere bu içtima devresini bitirmiştir. Meclis dün Elektrik, Tramvay, Tünel idarelerinin 941 bütçe ve kadrolarını tetkik etmiştir. Azalardan bir kısmı vatman, biletçi ve kontrolörlerin maaşlarına bir miktar zam yapılmasını istemişlerdir. Bu temennilerin ilk fırsatta yerine getirileceği Vali tarafından kendilerine bildirilmiştir. Bunu müteakıb Vali, azalara mesailerinden dolayı teşekkür etmiştir.

Tramvay ücretleri

Tramvay ücretlerindeki küsu-

[Arkası sahife 3. sütun 6 da]

Ticaret Vekâleti umum müdürleri arasında değişiklikler

Ticaret Vekâleti erkânı arasında bazı tebeddüller olacağından bahsetmiştik. Ankaradan gelen haberlere göre, Dış Ticaret Teşkilâtlandırma Umum Müdürü Servet Berkin, Ticaret Vekâletinden ayrılmış, Maarif Vekâletinde Talim ve Terbiye azalığına tayin edilmiştir. Esasen Servet Berkin, birkaç sene evvel de Maarif Vekâleti kadrosunda felsefe ve içtimaiyat muallimi olarak çalışmaktaydı.

Ticaret Vekâleti İç Ticaret Umum Müdürü Cahid Kerim, Dış Ticaret Umum Müdürlüğüne, İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürü Avni Sekman, İç Ticaret Umum Müdürlüğüne, Dış Ticaret muavinlerinden Celâl Yarman da, İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne tayin edilmişlerdir. Celâl Yarman, bundan evvel Londra ticaret mümessilliğinde ve Türkofis Reis muavinliğinde bulunmuştu.

Yakında

Değerli tanınmış romancımız

Sabahaddin Ali'nin

35 gün kadar sürecek

Kürk Mantolu Madonna

Adlı büyük hikâyesini tefrikaya başlıyacağız.

Işıklarını karartmıyan

273 ev ve dükkân sahibi ceza görecekler

Ayın birinci ve ikinci geceleri yapılan kontrolde ışıklarını talimata uygun bir şekilde maskelemiyen bazı vatandaşlar ihtar almışlar ve isimleri tespit olunmuştur.

Dün gece yapılan umumî kontrolde bu vatandaşlardan bazılarının hâlâ ışıklarını maskelemedikleri görülmüş ve 273 ev ve dükkân sahibi hakkında ceza zaptı tutulmuştur.

Zabıtlar bugün Müddeiumumiliğe verilecektir. Bunlar birinci defa 5 liradan 50 liraya kadar para cezasına mahkûm olacaklardır. Suçun tekerrürü halinde para cezasından başka ayrıca 15 günden 6 aya kadar da hapis cezası göreceklerdir.

Işık karartma nizamnamesine riayet etmiyen şoförlerin adedi gün geçtikçe artmaktadır. Bunların tenha semtlerde projektörlerini yaktıkları görülmüştür. Bunun için Altıncı şube müdürlüğü bademe Topkapı, Edirnekapı, Aranavudköy, Şişli ve sair semtlere de seyrüsefer memurları gönde-

(Devamı sahife 3 sütun 7 de)

Kırkambar :

Kaybolan sesler !

Rahmetli Ahmed Rasimin «Mahalle aralarından kaybolan sesler» diye küçük bir yazısı vardır ki, bu çok hoş ve zarif yazı, edebiyat antolojilerine bile girmiştir. Üstadın, bu yazısında, mahalle aralarından kaybolduğu gösterilen o seslerden sonra, bakınız, ortadan daha neler, hangi sesler kaybolmuştur:

Baştaki nida edatı olan «ya» dört ve sondaki «şu» hecesi iki elif miktarı çekilerek kâh kabadan, kâh tizden ve hepsi de iştah açan makamdan olarak:

— Yaaa.. Turşu!..

Gene baştaki nida edatı «ya» iki elif ve sondaki «za» hecesi de satıcısına ve yerine göre dörtten sekiz elife kadar uzatılan ve hepsinin de nakaratı «kaymak gibi» olan ve gene hepsi de makam itibarile, biraz da Karagözdeki Arnavudun:

«Turnadan çırpar bezini»

Türküsünü hatırlatan:

— Yaa.. Boozaaaaa!

Fakat, niçin bunlar böyle idi, niçin turşunun, bozanın başına birer «ya» konuyordu da helvanın, kadayıfın, palamutun, toriğin, portakalın başlarına konmuyor ve meselâ bunlar: turşu ve boza gibi «Ya helva! Ya kadayıf! Ya palamut! Ya torik! Ya portakal! diye satılmıyordu. Nida edatlarının en hatırı sayılanlarından olan «Ya!» edatı, ötedenberi, en büyüklere, en hürmete, tazime lâyıklara, en sevilenlere karşı kullanıldığı için, ihtimal turşu ile boza da eski zamanlarda gövdeye indirilen şeylerin en hatırı sayılanlarından, en hürmete, tazime lâyıklarından, en sevilenlerinden olacak!

Biz gelelim gene mahalle aralarından kaybolan ve yavaş yavaş kaybolmakta olan seslere:

Önce bir iki düm, tek.. sonra hafif bir tarik vay vay.. daha sonra, pencereden verilen bir işaret üzerine:

— Taralara ciftarala... Dümbürteke dümbürtek!

Ve miyanesi:

— Ooh, aşağıdan yavrum, aşağıdan!

Son derece asabî, tiz, titrek ve bazan, tamamile yapmacıklı:

— Boyun bosun devrilsin inşallah, boyun bosun!

Yarı ağlama, yarı tehdid, yarı naz ve niyazlı ve genizden konuşarak:

— Yaa.. ben para isterim!.. Para ver bana!

Helecanlı, hafakanlı, bayılmalı bir eda ile:

— Bir şeycikler demem, Allahından bul emi, seni doğuracağıma taş doğuraydım!

Ayni zamanda kapıyı tekmeliyerek:

— Sen bul!.

Yalnız kelimeler değil, harfler dahi ağızda çiğnenerek sakızlı, gıcırlı ve ezik büzük bir halde:

— Diyirmenler taaamir ediyorum, diyirmenci!.

— Şişman bakkal, yağ tulumu!

Bir çeşid Balat ve Hasköy âhenk ve talâkati ve dil çabukluğu ile:

— Hemmen.. yelir yelmez.. amman, zamman vermez!. Tak!

Hangi makamdan, hangi usulden olduğu pek belli olmıyan yelim yelâli bir melodi, yalap şap bir düzen ve ekserisi sıtma görmemiş bir sesle:

Küçükhanım yakıyor mangalını
Unutmuş teldolabın mandalını
Kedi aşırmış dolabdaki sucuk kangalını
Yandi keten helvaaa!.

Osman CEMAL

ŞEHİR ve MEMLEKET HABERLERİ

Ticaret Birliklerine ne şekil verilecek?

Birliklerin umumî kâtibi Salih Bankoğlu Ankaraya gidiyor

Ticaret Vekâleti ithalât ve ihracat birlikleri hakkındaki tetkiklerine devam etmektedir. Alınan haberlere göre, mevcud birliklerin Mıntaka Ticaret müdürlüğüne devredilmesine karar verilecektir. Son zamanlarda Mıntaka Ticaret müdürlüğü dışarıdan gelen ithalât eşyasının tevzii hususunda nâzım bir rol oynamaktadır. Diğer taraftan ayni gaye ile teşekkül eden ticaret birliklerile Mıntaka Ticaret müdürlüğü arasında sık sık ihtilâflar zuhur etmektedir. Ticaret Veklâeti bu ihtilâflara meydan vermemek için birliklerin Mıntaka ticaret müdürlüğüne bağlanmasında daha büyük faydalar görmektedir .Bu suretle birliklerin umumî kâtibliği lâğvedilecek, bu vazifeyi Mıntaka Ticaret müdürü ifa edecektir.

Birliklerin umumî kâtib muavinleri vazifelerine devam edeceklerdir. İthalât ve ihracat birlikleri umumî kâtibi Salih Bankoğlu bu meseleler hakkında, Ticaret Vekâletinden talimat almak üzere bugünlerde Ankaraya gidecektir.

Tıb Fakültesinde yeni profesörler

Tıb fakültesi dahiliye doçentlerinden doktor Ekrem Şerif Egeli, doktor Muzaffer Şerif, Arif İsmet, radyoloji enstitüsü doçentlerinden Tevfik profesörlüğe terfi etmişlerdir.

Yunan askerlerine şeker gönderiliyor

İstanbulun hamiyetli kadınları şeker tacirlerinin de iştirakile aralarında bir toplantı yaparak kahraman Yunan askerlerine Kızılay vasıtasile şeker hediye etmeğe karar vermişlerdir. Bu münasebetle şekerci Ali Muhiddin 1000, Melba 700, Haylaf 700, Rovayal 500 şekerci Mustafa 300 kutu şeker hediye etmişlerdir. Kadınlar da aralarında topladıkları 1000 lira ile şeker alıp gönderecelkerdir. Gönderilecek şekerin miktarı şimdilik 10,200 kutu tutmaktadır.

KISA HABERLER

İktısad

★ **NİŞADIR GELDİ** — Piyasada bir müddettenberi darlığı hissedilen nişadır kısa bir zamanda ihtiyaca yetecek kadar bollanacaktır. Haricden yeniden bir parti nişadır gelmiştir.

★ **İHRACAT** — Dün şehrimizden 209 bin liralık ihracat yapılmıştır. Bunlar arasında Filistine lâkerda, barsak, Yugoslavyaya pamuk ve saire vardır.

★ **PİL BEYANNAMELERİ** — Ellerinde pil bulunanların vermeğe mecbur oldukları beyanname müddeti dün bıtmiştir. Tüccarlardan bazıları taşraya pil göndermişlerdir. Gümrüklerde bulunan Yunan pilleri de çıkarılmıştır.

★ **İTHALÂT EŞYASI GELDİ** — Avrupadan dün Tuna yolile mühim miktarda ithalât eşyası gelmiştir. Bu mallar arasında pamuklu basmalar, matbaa kâğıd ve hurufatı, teneke oyuncak, dökme demir levha, mukavva, pamuk ipliği, sigara kâğıdı ve çivi bulunmaktadır.

★ **KAHVE GELİYOR** — Kahve ve çay birliği Brezilyadan mühim bir parti kahve almıştır. Bu kahveler yola çıkarılmıştır. Yakında gelecek ve piyasaya tevzi olunacaktır.

Deniz ve Liman

★ **USKUMRU AKINI** — Son günlerde Boğaza uskumru akını başlamıştır. Uskumrunun tanesi 60 paradan satılmaktadır.

Maarif

★ **ÜNİVERSİTE ÇAYLARI** — Hukuk fakültesinden sonra Üniversitenin diğer fakülteleri de orduya kış hediyesi temin maksadile muhtelif tarihlerde çaylı danslar tertib etmişlerdir. Bu cümleden olmak üzere İktısad fakültesi ayın on dördünde Taksim kazinosunda bir çay verecektir.

★ **DEKORATİF YAZI KURSLARI**- İlkokullarda talebeye öğretilen dekoratif yazının öğretmenler tarafından metodik bir şekilde tatbik edilmesini temin maksadile bugün Cağaloğlunda birinci ve Fındıklı 13 üncü ilkokulda birer dekoratif yazı kursu açılmıştır. Kurslara 45 muallim girmektedir.

★ **KIZ TALEBE** — Parti tarafından yardım yapılıp da sınıfta kalan talebelerden meşru mazeretleri olanlara tekrar yardımda devam edilecektir.

Vilâyet ve Belediye

★ **KÖPEKLER İTLÂF EDİLİYOR**— Işıkların karartılmasından sonra Belediye geceleri şehirde vatandaşları korumak maksadile serseri köpekleri toplayıp fennî bir surette itlâf etmeğe başlamıştır.

★ **BELEDİYE MEMURLARI** — Yapılan teftişlerde bazı Belediye memurlarının vazifelerine geç geldiği, bazılarının da erken gittikleri anlaşılmıştır. Bu gibi memurlar hakkında şiddetli tedbirler alınacaktır.

★ **HAMAL TARİFELERİ** — Hamal tarifeleri yeniden tetkik edilerek tespit edilecektir.

Lûtfi Kırdarın İstanbulda 3 üncü mesai yılı

Basın Birliği, Vali ve Belediye Reisi şerefine bir ziyafet verecek

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, İstanbulda üçüncü mesai yılını idrak etmektedir. Bu münasebetle Vali ve Belediye Reisi bir sabah gazetesinin sorduğu suallere intıbalarını şu suretle izah etmektedir:

«— Karşılaştığım en büyük engel, bazı manasız formalitelerdir. Fakat mücadeleden zevk almasını öğrenince, onları yenmek de kolaylaşıyor!»

Mütemadiyen işliyen telefonların, mütemadiyen girip çıkan vatandaşların ve masasına mütemadiyen yığılan evrakın ortasında, bir hayli iş tamamlamak mecburiyetinde bulunan Lûtfi Kırdarın kıymetli dakikalarına karşı beslediğim hürmete rağmen cevabını merak ettiğim bir sual daha sormaktan kendimi alamadım

— Bu iki yıl içinde, başarılması size en fazla zevk veren iş nedir?

O, hiç düşünmeden cevab verdi:

— Başarılan bir işin büyüğü de küçüğü de zevk verir. Fakat ben, başarılan her işi, yetiştirilmiş bir yavruya benzetirim. Siz çocuğunuzun büyüğünü, küçüğüne tercih eder misiniz? Bunun içindir ki, müsaade ederseniz ben de istediğiniz şekilde bir tercih yapmıyayım!»

Basın Birliğinin ziyafeti

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın İstanbuldaki vazifesine başlamasının üçüncü yılına girmesi münasebetile, Basın Birliği tarafından Vali şerefine bir ziyafet verilecektir.

Limandaki bazı mavnalara motör takılacak

Limandaki tahmil tahliye işlerinin daha iyi şekilde başarılması için birçok mavnalara motör takılması düşünülmektedir. Limanlar Umum müdürlüğü bu iş üzerinde tetkikler yapmaktadır. Bu mavnalar için lüzumlu motörlerin haricden getirilmesine imkân görülmediği için basit tertibatlı yerli motörler imali düşünülmektedir. Bunun için idareye bazı teklifler yapılmıştır. Şimdilik üç yüz tekneye motör takılabileceği zannedilmektedir.

PİYASA

Hindistanla ticaretimiz inkişaf ediyor

Basra yolundan yeni mallar bekleniyor. Hatta bu yol üzerinden bir Hind heyetinin Türkiyeye gelerek, Hind kumaşları, ipekli mallar satacağından bahsedilmektedir. Ticaret Vekâleti Hindistanla ticaretimizi artırmak için, Dış Ticaret müdür muavinlerinden Turhan Celâli Romaya gönderdi. Turhan Celâl, Bombayda senelerdenberi ticaret mümessilliği yaptığı için Bombayın ticarî muhitine karşı hiç de yabancı değildir. Şimdiye kadar Turhan Celâlin Bombayda yaptığı temaslardan müspet neticeler de elde edilmiştir. Nitekim Bombayda kumaşçılardan mürekkeb bir heyetin, buraya gelmesi de ,bu temaslar neticesinde elde edilmiştir.

Hind kumaş fabrikaları, harb den sonra büyük bir buhran geçirmektedirler. Avrupa yolu kapalı olduğu için Hind kumaşlarının satışları azalmıştır. Bu yüzden Hindistanın sanayi erbabı mallarına yeni mahrecler aramak mecburiyetinde kalmıştır. Diğer taraftan, memleketimizde de kumaşa ve her nevi manifatura eşyasına karşı ihtiyac hissedildiği malûmdur. Bu itibarla darbımesel haline giren bulunmaz Hind kumaşlarının, memleketimizde revac göreceğine şüphe yoktur.

İZMİR TÜTÜN PİYASASI

Günün en mühim mevzularından biri de, İzmir tütün piyasasıdır. Piyasa, önümüzdeki hafta içinde açılacaktır. Buna aid hazırlıklar bitmiştir. Amerikan kumpanyaları merkezlerinden talimat beklemektedirler. Tütün alıcıları arasında İngiliz ticaret birliği, Alman sigara fabrikalarının tröstüne mensub mümessiller de bulunmaktadır.

İzmir tütün piyasası hakkında İzmir gazetelerinden birinde gördüğümüz bir makaleden şu parçayı aşağıya alıyoruz.

Ege mıntakasının her yerinde tütün mahsulü satışa hazır bir vaziyete gelmiştir. Yapılan hesablara göre tütün rekoltesi, yalnız İzmir vilâyetinde 13.654.000 kilo, Ege mıntakasında 34.000.000 kilodur. Bu sene İzmir vilâyetinin Ödemiş, Seydiköy mıntakalarında, Akhisarda mahsul çok nefistir. Rekoltenin heyeti umumiyesi geçen senekinden çok daha üstündür.

Amerikalı firmaların tütün piyasası karşısındaki vaziyetleri kat'î olarak bilinememektedir. Her sene memlekete 24 milyon lira döviz temin eden en kıymetli ihracat mahsulümüzün, piyasanın açılacağı bugünlerde karanlık içinde kalmaması çok lüzumludur.

Filhakika İngilizler bu sene daha çok tütün alacaklar ve Fransızların geçen sene giriştikleri uzun müddetli mubayaa taahhüdünü de yerine getirecekler. Bununla beraber Amerikalıların piyasaya iştirak etmeleri lâzımdır ve bunda fayda vardır. Ticaret Vekâletimiz tütün piyasasının açılışıle yakından alâkalandığı için müstahsilin neticeyi emniyetle beklemesi icab eder.

Makine ile ziraat

Macaristan ve İngiltereden ziraat makineleri geliyor

Macaristana evvelce sipariş edilmiş olan ziraat makinelerinden mühim bir parti dün Tuna yolile limanımıza gelmiştir. İçinde müteaddid harman makinelerile traktör, ziraat makineleri ve yedek parçalar bulunan bu parti gümrüklerden kısa bir zamanda çıkarılarak evvelce tespit edilen ziraat mıntakalarına gönderilecektir. Bir müddet evvel İngiltereden gelen makineler faaliyete geçmiştir. Makineli ziraatten son zamanlarda ümidin fevkinde iyi neticeler alınmıştır.

HER GÜN BİR MESELE

Beyoğluna giden tramvaylara binmek için, Eminönünden Karaköye kadar gidip oradan, Eminönünden dönen tramvaylara binenler var. Acaba Beyazıda birkaç kişile giden arabaları, Beyoğlu tarafına işletmek kabil değil midir?

Bugün de, gene nakliye meselesinden bahsedeceğiz. Tramvaylar en ziyade saat 4 buçukla yedi arasında kalabalık olmaktadır. Yeni mesai saatinden sonra, halk biran evvel evine gitmek için, bu saatlerde tramvaylara binmek mecburiyetinde kalmaktadır. Halbuki yediden sonra tramvaylarda bu derecede bir kalabalık yoktur. Hatta sekiz, sekiz buçukta, tramvay arabalarında bol bol oturacak yer bile vardır. Demek oluyor ki izdihamın en büyük sebebi halkın muayyen saatte, tramvay arabalarına hücum etmesinden ileri gelmektedir.

Acaba, bugünkü vasıtalarla, bu izdihamın önüne geçmek kabil midir? Muhakkak ki tramvay idaresi de, memurları vasıtasile bu meseleyi tetkik etmektedir. Bu tetkiklerin ne şekilde yapıldığı ve ne gibi neticeler vereceği hakkında bir fikrimiz yoktur Fakat biz de, hususiyetle müşahedelerimizi buraya nakletmekten kendimizi alamıyoruz:

Akşamları, en kalabalık istasyonlardan biri de, Sirkeci ve Eminönü istasyonlardır. Bazı kimseler, Eminönünde tramvayda yer bulabilmek için, Karaköye kadar giderek, oradan Eminönüne giden tramvaylara binmektedirler. Son günlerde bu hareketi itiyad edenler çoğaldığı için, Karaköyden, Eminönü tramvaylarına binenler de ayakta kalmağa mecbur kalmışlardır. Ayni tramvay Eminönüne geldiği zaman, içinde ayakta duracak yer bile yoktur, hatta Eminönünde inmek istiyen birkaç kişi bile, kalabalığın arasından zorla dışarı çıkabilmektedir.

Bundan başka Maçka, Şişli ile Sirkeci arasındaki tramvay arabaları da, Eminönünde dolmaktadır. Bu yüzden Sirkeciden, Sirkeci taramvaylarına binmek de kabil olamamaktadır. Halbuki halk Beyoğlu tarafına gidecek tramvayları beklerken, Beyoğlundan Beyazıda geçen tramvaylar da yarıyarıya boştur.

Demek oluyor ki, bu saatlerde, Sirkeciden Beyazıda kadar giden tramvaylar lüzumsuz yere enerji sarfetmektedirler. Halbuki Maçka - Beyazıd tramvayları Sirkeciye kadar gelse de, tekrar Beyoğlu tarafına dönse, bu derecede kalabalık olmıyacaktır. Diğer taraftan sabah ve akşamları, Fatih - Harbiye, Taksim - Fatih seferini yapan tramvaylar, Fatihe geldikten sonra, seferlerini Edirnekapıya kadar temdid ederek bu hatta da hasıl olan nakliye müşkülâtını önleyemezler mi? Acaba tramvay idaresinin nakliyat işlerini kontrol eden memurlar, bu gibi noktaları görmüyorlar mı? Bir taraftan halk, Sirkeci tramvayına binmek için, Eminönüne hatta Karaköye kadar giderek, iki kere bilet parası verirken, diğer taraftan Beyazıd tramvaylarının birkaç kişile Beyazıda kadar gitmesi, bu nakliye buhranında gülünc değil midir?

Hikâye — ÜÇ ÖLÜM

Yazan: Leon Tolstoï

(Dünkü nüshadan devam)

— III —

İlkbahar gelmişti. Islak sokaklarda, gübreli buz parçaları arasında, küçük küçük derecikler, hızlı sırıltılarla akıp gidiyordu.

Artık canlanan şehir halkının elbiselerinin rengiyle seslerinde, bir vuzuh vardı. Çitlerle çevrili bahçelerdeki ağaçların tomurcukları şişiyor, dalları, taze bir rüzgârla hafif hafif sallanıyordu. Her tarafa berrak damlacıklar düşüyor... Serçeler küçücük kanadlarını oynatıyor, daldan dala konuyor, âhenksiz âhenksiz cıvıldaşıyor. Doğu tarafındaki çitlerin, evlerin, ağaçların üstü hep kımıldayor, parlıyor; öyle ki gökte, yerde ve bütün kalblerde bir neş'e bir genclik var zannedilir...

İşlek sokaklardan birinde, bir asilzadenin büyük konağı önüne, taze saman çöpleri dökülmüş. Odanın kapalı olan kapısı önünde hastanın kocasile yaşlıca bir kadın duruyor. İçerde bir papaz sedire oturmuş. Boyunatkısına sardığı birşeyi elinde tutmuş, gözlerini yere dikmiş. Köşede bir ihtiyar kadın - hastanın annesi - Voltervarî bir koltuğa uzanmış, hıçkıra hıçkıra ağlıyor. Yanındaki halayıklardan biri, elinde bir ceb mendili, hanımın almasını bekliyor, öteki, şakaklarını birşeyle siliyor; takke ile örtülü kır saçlarını yelpazeliyor.

Şirkinski kendisile beraber eşikte duran yaşlıca kadına:

— Haydi, Allah yardımcınız olsun. Onun size karşı büyük bir itimadı var. Bundan istifade ederek kendisile yalnız siz konuşabilir, onu yalnız siz kandırabilirsiniz, dedi. Ve kapıyı açmak istedi; fakat yeğeni bırakmadı. Mendili birkaç defa gözlerine götürdükten sonra başını sallıya sallıya:

— Artık ağladığım belli değil ya, dedi, kapıyı kendi açıp içeriye girdi.

Şirkinski müthiş bir heyecan içindeydi. Âdeta teessürden kendini kaybetmişti. Kayınvalidesinin yanına gitmek için bir iki adım attı, fakat cesaret edemiyerek döndü, papazın yanına gitti. Papaz onun yüzüne baktı, sonra kaşlarını semaya kaldırarak içini çekti. O zaman sık, kır sakalı yukarıya kalkıp indi.

Şirkinski:

— Aman yarabbi! Aman yarabbi! dedi.

Papaz gene içini çekerek:

— Elimizden ne gelir ki, dedi. Gene kaşlarile sakalı yukarıya kalkıp indi.

Şirkinski tam bir ümidsizlik içinde:

— Annesi de burada! Zavallı bu acıya dayanamaz. Kızına son derece düşkün. Bâri, hiç olmazsa, papaz efendi, siz onu teskin etseniz buradan gitmesi için kandırsanız...

Papaz kalkıp ihtiyar kadının yanına gitti.

— Bir anne kalbinin ne demek olduğunu kimse hakkiyle bilemez, dedi. Fakat Allah rahmanürrahimdir.

İhtiyar kadının yüzü baştanbaşa titredi ve isterik bir hıçkırık onu boğmağa başladı. Biraz sükûn bulunca papaz sözüne devam etti:

— Evet, Allah rahmanürrahimdir, Arzedeyim ki, Hanımefendi, mıntakai ruhaniyem dahilinde bir hasta vardı. Kendisi, Marya Dimitriyevan'dan daha çok hasta idi. Avamdan bir zat, onu kısa bir zaman zarfında, birtakım otlarla tedavi etti. Hattâ bu zat şimdi Moskovada bulunuyor. Vasili Dimitriyeviç'e de söyledim. Siz de tecrübe etseniz fena olmaz. Hiçbir faydası olmasa bile, hastayı teselli eder ya. Unutmamalı ki, Cenâbı Hak herşeye kadirdir.

İhtiyar kadın:

— Bundan sonra onun yaşamasına artık imkân yok! Keşke onun yerine Allah benim canımı alsa, dedi ve öyle isterik bir hıçkırıkla ağladı ki, kendini kaybetti.

Bu hazin sahneyi görmeğe tahammülü kalmıyan Şirkinski, iki elile yüzünü kapayarak odadan kaçtı. Koridora çıkar çıkmaz altı yaşındaki oğluyla karşılaştı. Oğlu büyük bir neş'eyle, küçük kız kardeşini kovalıyordu.

Yanlarında bulunan dadıları, Beye:

— Çocukları annelerine götüreyim mi? diye sordu.

— Hayır, lüzumu yok, anneleri istemiyor. Çocukları görürse daha çok müteessir olur.

Bu esnada çocuk, bir dakika kadar durdu, babasının gözlerinin içine baktı. Sonra birdenbire zıpladı. Gene bağıra çağıra koşmasına devam etti. Koşarken kız kardeşini babasına gösteriyor:

— Baba, baba, bu kıza bak, âdeta kuzguni değil mi? diyordu.

Yeğen, öteki odada hastanın yanına oturmuş, vaziyeti meharetle idare ediyor, onu yavaş yavaş ölüme hazırlıyordu. Doktor pencerenin önünde ilâc karıştırmakla meşguldü. Hasta, beyaz bir robdöşambr giymiş, vücudü yastıklara gömülü, yatağında oturmuş, sessiz sadasız yeğenini dinliyordu. Birdenbire yeğeninin sözünü keserek:

— Azizim, dedi. Beni çocuk yerine koyup da böyle hazırlıklara kalkışmayın.. Ben, bir hıristiyanım.. Her şeyi bilirim. Hattâ çok yaşayamıyacağımı da biliyorum. Yalnız diyorum ki, eğer kocam beni evvelden dinlemiş olsaydı, bugün İtalyada bulunacaktım. İhtimal ki sıhhatimi de yeniden kazanacaktım. Bunu sade ben değil, ona herkes söylediği. Fakat ne yapalım ki Allahın takdiri böyle imiş. Günahsız Allaha kavuşmanın imkânsızlığını da biliyorum. Buna rağmen Allaha güveniyorum. Çünkü Onun bütün günahları affedeceğinden eminim. Şimdi kendimi anlamağa çalışıyorum. Şüphesiz, benim de çok günahlarım var, azizim; bunun içindir ki, bu kadar üzülüyor, mustarib oluyorum. Yalnız üzülüp mustarib olmakla kalmıyor, bunları büyük bir sabır ile taşımak için çalışıyorum da...

— O halde papazı çağırayım mı, azizim? Belki günahını çıkarır da biraz sükûnet bulursun!

Hasta rıza gösterdiğini anlatmak için başını salladı ve:

— Allahım, ben günahkârını affet ! diye yalvardı.

Yeğeni çıktı. Gözile papaza işaret etti. Ağlıya ağlıya hastanın kocasına dedi ki:

— İnsan değil, bir melek!

Artık Şirkinski de ağlıyordu. Papaz kapıdan içeri girdi. İhtiyar kadın hâlâ kendine gelememişti. Bulunduğu odada ses sada yoktu. Beş dakika sonra papaz dışarıya çıktı. Âyine mahsus boyunatkısını çıkarıp saçlarını düzelttikten sonra:

— Hamdolsun, şimdi sükûnet buldular, dedi. Sizi görmek istiyorlar!..

Şirkinski ile yeğeni içeriye girdiler. Hasta «mukaddes suret» e bakarak sessiz sessiz ağlıyordu.

Kocası:

— Seni tebrik ederim, ruhum, dedi.

Hasta:

— Şükret! Bilsen şimdi ne kadar iyileştim. Anlatılmaz manevî bir hâz duyuyorum, dedi ve dudaklarında hafif bir tebessüm belirdi:

— Meğer Allah ne kadar rahimmiş! Öyle değil mi? Hem rahim, hem de kadir!

Ve gene gözleri yaşlarla dolarak, tam bir sıdk ile münacat eder gibi, «mukaddes suret» e baktı. Sonra sanki bir şey hatırlamış gibi, birdenbire kocasını işaretle yanına çağırdı. Zayıf, dargın bir sesle:

— Sen de hiçbir zaman benim söylediklerimi yapmak istemezsin ki! dedi.

Kocası boynunu öne uzatmış, onu itaatla dinliyordu.

— Ne var, ruhum?

— Ben, sana kaç kere dedim ki bu doktorlar birşeyden anlamazlar.. Kocakarı ilâcları yapan bazı adamlar var. Onlar daha iyi tedavi ediyor. Şimdi papaz efendi söyledi... Bir şehirli varmış... Ona adam gönder.

— Kime, güzelim?

— Aman yarabbi! Bak nasıl da bilmemezlikten geliyor! diyerek hasta yüzünü buruşturdu, gözlerini kapadı. Doktor yaklaşarak nabzını eline aldı. Nabız, farkolunur derecede düşüyor, yavaş yavaş vuruyordu. Doktor, kocasına göz kırptı. Hasta bu işaretin farkına vararak ürkek ürkek etrafına bakındı. Yeğen de yüzünü öteye çevirmiş, yavaş yavaş ağlıyordu.

(Sonu yarın)

Orta tedrisat müesseselerinde

Daha üç sene yardımcı öğretmenler vazife görecek

Orta tedrisat müesseselerinde okuyan talebenin miktarı her yıl 15 - 20 bin miktarında artmaktadır. Bu sebeble orta tedrisat muallim kadrolarının her yıl artırılması icab etmektedir. Maarif Veklâeti bunun için teşkilâtında bazı kurslar açmış ve aslî muallim yetiştirmek için tedbirler almıştır. Buna rağmen talebe artış miktarı fazla olduğu için yetiştirilen muallimler ihtiyacı karşılamamaktadır. Bu sebeble orta tedrisat kadrolarında daha bir müddet yardımcı muallim istihdam edebilmek üzere bir lâyiha hazırlamıştır. Bu lâyiha ile 26-12-940 tarihinden itibaren yardımcı muallim istihdamı için daha üç senelik bir müddet kabul edilmektedir. Bu müddet bitam bulunuıya kadar kadronun aslî muallimlerle takviyesine daha geniş mikyasta çalışılabilecektir.

Bir pil fabrikatörü yakalandı

Tahtakalede bir pil fabrikatoru, müşteriye pil satarken, fatura bedelinden fazla para almıştır. Fabrikator, zabıta memurları tarafından yakalanmış, adliyeye tevdi edilmiştir.

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

18,00 Program, 18,03 Müzik, 18,30 Konuşma, 18,45 Çocuk saati, 19,30 Haberler, 20,15 Radyo gazetesi, 20,45 Fasıl heyeti, 21,10 Konuşma, 21,25 Semailer, 21,45 Riyaseticumhur bandosu, 22,30 Haberler, 22,45 Müzik (Caz) 23,25 Yarınki program ve kapanış.

5/12/940 PERŞEMBE

8,00 Program, 8,03 Müzik, 8,15 Haberler, 8,30 Müzik, 8,45 Ev kadını, 12,50 12,30 Program, 12,33 Şarkılar, Haberler, 13,05 Şarkılar, 13,20 Müzik

Edebi roman — Tefrika numarası : 58

ANA - KIZ

Yazan: PERİDE CELÂL

Mürşideye gidecekti. Fazıl orada idi. Başkaları da olacaktı. Dans, eğlence. içki.. Başı dönüyordu, ateşi vardı. Alnını tuttu. Odanın ortasında çıplak omuzları üşüyerek bir an kararsız durdu.

Ahmed şaşıracak, diye düşündü. Ona çıkmamaya söz vermişti. Omuzlarını silkti. Ona bir çok şeylere söz veriyordu. Fakat hiç birini tutmuyordu. Ahmed de ısrar etmiyor, surat asarak, yahud başka türlü kendini rahatsız etmiyordu. Garib bir tabiatı vardı. Başkalarile gezmesine Habersiz geç kalışlarına, bazı erkeklere karşı takındığı ümidverici serbest tavırlara karışmazdı. Meselâ Fazılın nasıl gözünün içine baktığını, kendisinin de ona bol bol yüzverdiğini gördüğü halde bu adamı sık sık davet ediyordu. Sırası gelince Fazıla sokulmuş dansederken, yahud onunla ağız ağıza konuşup gülerken görüyor, sesini çıkarmıyordu. Yalnız o eğri tebessümile gözlerini kısıp bir an bakıp geçerdi. Alev, bir zamanlar «Beni sevmiyor mu?» diye kendi kendisine sormuştu. Hayır, bu da değildi. Başka hiçbir kadına bakmıyordu. Alev istediği zaman arzu, ihtirasla dolu geliyordu. Alev istemediği zamansa ısrar etmiyordu Berabber yaşamaya başladıklarının daha ilk günlerinde bir gün şöyle demişti:

— Fenalık ve iyilik her ne istersen yap, mâni olmıyacağım. Tabiatini biliyorum. Vahşi bir kuş gibisin. Seni kaybetmemek için serbest bırakmalı. Ben de öyle yapacağım.

Ve garib bir şekilde gülmüştü. Hakikaten dediğini yapıyordu. Alev, istirahat etmek, kimseyi görmemek istiyor, derhal apartımanın kapılarını kapayor, kimseyi içeri almıyordu. Alev eğlenmek istediği zaman, onunla her yere, istediği ve istemediği eğlencelere gidiyordu. Genc kızın hoşlandığı insanları eve elile getiriyordu. Sızıncaya kadar içmesine aldırmıyordu. Aleve, morfin iptilâsını Mürşide aşılamıştı. Şimdi ise o istedikçe, Ahmed kendi elile yapıyordu. Bir gölge gibi genc kızın peşindeydi. Fakat bütün hareketlerini lâkayd, heyecansız karşılayordu. Her zaman şu sözleri tekrar ediyordu:

— Sen nasıl istersen yap.. eğlenmen hoşuma gidiyor. Mademki böyle eğleniyorsun...

Evet, ona ne isterse vermeye çalışıyordu. Fenalık ve iyilik. Vâdettiği gibi.. rakı, morfin, eğlence, hattâ belki başka erkekler...

Bütün toplantılarda, içki âlemlerinde kendisi bir seyirci gibi uzak ve lâkayd kalırdı. Hep öyle o iğri tebessümile gözlerini kısarak bakar ve sık sık kadehini doldururdu. Rakı ona dokunmazdı. Avdette otomobilde içki ile başı dönmüş olan genc kız, eğer yaklaşır, isterse onu kollarına alırdı. Hırpalayarak, kin ve nefret karışık öyle bir sertlik huşunet içinde okşaması öpmesi vardı ki, Alev canı yandığı halde bundan garib bir zevk duyardı. Eğer genc kız buhranlı zamanlarında, ekseri olduğu gibi hırçın, bütün pençeleri açık, kavgaya hazır bir halde ise, o zaman otomobilin köşesine çekilir, hafif hafif ıslık çalar ve hiç konuşmazdı. Parası olduğu zamanlar, genc kıza lüzumsuz hediyeler getirirdi. Parası olmayınca bunu çekinmeden söyler, «çaresine bakacağım» derdi. Hakikaten çaresine bakardı. Nasıl bulurdu, nereden getirirdi? Alev bilmiyordu. Bütün bunları merak da etmezdi. Sanki bir rüya içinde yaşıyordu. Uyanmak istemiyordu. Çünkü uyandığı zaman, müthiş bir ıstırab içinde kalıyor, «tahammül edemiyeceğim» diye haykırmak, alıp başını kaçmak istiyordu. O zaman Ahmedi sakin, hattâ soğuk tavırlarile şeytan gibi görür, ona apartıman kasvetli, üzerine mezar gibi kapanacak kadar küçük, dar gelirdi. Çıldıracağını sanırdı.

Kurtulmak için ne yapmalı, hangi çareye başvurmalı? Hiçbir yol ona aydınlık görünmezdi. Nereye dönecekti? O eve, o kadına mı? İsyanla reddederdi. Dostlar dağılmış, herkes uzaklaşmış... İşte o zaman tekrar içkiye, yahud morfine sarılırdı ve birdenbire değişirdi. «Şeytanlar uzaklaşıyor!» diye çılgınlar gibi gülerdi. Hayalinde eski günler, hâtıralar hepsi silinirdi. Gene bir boşluğun içine yuvarlanır, sıcak nefesle, gözkamaştıran bir aydınlıkla çevrili hafif, uçacak gibi hafif bu garib âlemde sanki eriyip kaybolur, yalnız gülen bir ağız ve gözlerle, yalnız madde olarak hareket eden, oradan oraya gidip gelen bir vücud ve kahkaha halinde kalırdı.

Silkindi, dışarıdan Madamın sesi :

— Banyo hazır! diyordu.

Üşüyen omuzlarını tuttu. Başını asabiyetle sallayarak:

— Düşünmek istemiyorum!. diye bağırdı. Hayır istemiyorum!.

Koştu. Kapıyı şiddetle vurarak dışarı çıktı. Biraz sonra banyoda şakırdayan suların sesine, şarkı sesleri karışıyordu. Bu Alevdi. Boğuk bir sesle yeni çıkmış bir dans havası mırıldanıyordu.

— IV —

Canan, köşkün erimiş karlarla çamurların örttüğü su çukurları ile dolu bahçe yolunu koşarak geçti. Eteklerine çamurlar sıçramıştı. Eşarpının bir ucu, yakasından biçimsiz bir şekilde fırlamış, saçları şapkasından perişan büklümler halinde çıkmıştı. Yüzü soğuktan kızarmıştı. Elinin birinde ekdiven vardı, diğeri çıplak ve kıpkırmızı idi.

Kar durmuştu. Hava açıktı. Fakat soğuk müthişti.

Genc kadın, kapıya yıkılır gibi kendini attı, zile bastı. Arkada bir bekleyen varmış gibi kapı derhal açılmıştı Nazlı Kalfa, telâşlı, onu çekip içeri aldı:

— Vah yavrum vah, diyordu. Üşüdün, dondun!. Annenle merak ettik. Bu vakte kadar nerede kaldı? diye.

Canan cevab vermiyerek, salona koştu. Paltosunu, şapkasını kalfaya vererek sobanın başına yürüdü ve oraya, sobanın yanına sokulup oturarak ellerile yüzünü örttü. Derin derin nefes alıyordu.

Sabahtanberi sokaktaydı. Vapurda ve yollarda çok üşümüştü. Avdette ise kalabalık tramvayda sıkıntıdan boğulur gibi olmuş, duramamış, yarı yolda inerek yürümüştü.

Nazlı kalfa korku ve hayretle ona baktı. Çıkardığı eşyaları alarak dışarı çıktı. Biraz sonra kapı yavaşca aralandı. Servet Hanım, sessiz, hafif adımlarla içeri girdi.

Canan onun geldiğini duymamıştı. Hâlâ elleri yüzüne kapalı, sobanın yanına büzülmüş, hareketsiz duruyordu. İhtiyar kadın yaklaştı. Omuzuna dokundu. Genc kadın korkmuş gibi silkindi, annesine baktı. Servet Hanım elini, onun yanaklarını okşadı.

[Arkası var]

SON HABERLER

İngilterede gıda maddeleri meselesi

Noel münasebetile, adam başına 120 gram tereyağı tevzi edilecek

Londra 4 (A.A.) — İaşe Nazırı Lord Woolton, Noel münasebetile bu bayrama tekaddüm eden hafta içinde adam başına tahminen 120 gram tereyağı ve 60 gram çay tevzi edileceğini bildirmiştir.

İaşe Nezareti, kararlaştırılmış olanlardan maada yaş ve kuru meyva ithal edilemiyeceğini ancak mahdud miktarda portakal getirileceğini resmen bildirmiştir.

Hayvanları beslemek üzere ithal edilecek maddeler de tahdidata uğrayacak vapurlarda bunlara tahsis edilen yiyecek maddeleri için kullanılan küsbe ithali menedilmiyecektir.

İngiltereye Amerikan yardımı artıyor

Vaşington 4 (A.A.)— Reuter ajansının muhabiri bildiriyor: Birleşik Amerikanın İngiltereye yapacağı yardımlar hakkında mühim kararlar verilmezden evvel toplanması mutad olan devlet ricali konferansı, dün Hazine Nezaretinde içtima etmiştir. Bu toplantıda Hazine Nazırı, Morgentau, Harbiye Nazırı Stimson, Bahriye Nazırı Albay Knox, Federal İstikraz Ofisi İdare Meclisi Reisi Yesse Yenes, Genelkurmay Başkanı General Marshall, İstihsalâtı Müdafaa Komisyonuna mensub azadan Knudsen, Bahriye Müsteşarı Foreetal ve Hariciye Müsteşarı Sumner Welles hazır bulunmuşlardır. İçtimada hazır bulunanlar görüşülen mevzu hakkında hiçbir şey söylememişlerdir. Yalnız bunlardan birisi şu beyanatta bulunmuştur:

«— Toplantıda hazır bulunan şahsiyetlere nazaran, nelerden bahsedildiğini belki de tahmin edebilirsiniz. Evvelce yapılmış olan buna benzer bir toplantıdan sonra İngiltereye 12 bin tayyare satıldığı bildirilmisti. Salâhiyettar bir membadan bilâhare öğrenildiğine göre, İngilterenin malî kaynakları meselesile bu memleketin Birleşik Amerikadan harb malzemesi mübayaası kabiliyetleri içtimaın başlıca mevzuunu teşkil etmiştir.»

Diğer bir membadan haber aldığına göre tetkik edilen meseleyi Birleşik Amerikanın İngiltereye istikraz yapıp yapmıyacağı meselesi teskil etmemis, yalnız, İngiliz siparişlerinden dolayı husule gelen vazivet tetkik olunmuştur. İngiliz siparişlerinin miktarı bugün iki bucuk milyar dolara baliğ olmaktadır. Bu miktar gelecek sene zarfında 4 milyar dolara varmış bulunacaktır.

Finlandiyada Cumhur Reisi intihabı

Helsinki 4 (A.A.) — Diyet meclisi, 10 muhalif reye karşı 150 reyle Reisicumhur intihabı için yapılacak yeni seçim hakkındaki kanunu kabul etmiştir. Seçim kalan iki sene müddet için ve 1937 senesindeki müntehibler tarafından 19 kânunuevvelde yapılacaktır.

Cenubî Amerikadaki üsler meselesi

Buenos Aires 4 (A.A.) — Gazetelerin verdiği haberlere göre Arjantin ve Uruguay Hariciye Nazırları önümüzdeki pazar günü Uruguayda bir mahalde buluşarak Amerika tarafından ortaya atılan askerî üsler meselesini görüşeceklerdir. Nazırlara mütehassıslar refakat edecektir.

Yugoslavya ile Almanya ve İtalya arasında

İki anlaşma

Belgrad 4 (A.A.)— Avala: Yugoslavya ile Almanya arasında hudud münakalâtına dair bir itilâf ve kaçakçılıkla mücadele hakkında bir anlaşma akdi için dün Hariciye Nezaretinde iki taraf arasında müzakerelere başlanmıştır. Alman murahhas heyetine Maliye Nezareti umum müdürlerinden Wucher, Yugoslav heyetine Hariciye Nazırı muavini Pilja riyaset etmekte idi.

★

Belgrad 4 (A.A.)— Avala: İtalya ile Yugoslavya arasında bir mükelleften her iki hükûmetçe vergi alınması hakkında bir anlaşma ile malî meselelerde iki taraf arasında idarî ve hukukî yardım temini hususunda bir mukavele akdi için Belgradda Maliye Nezaretinde başlayan ilk müzakereler, müspet netice vermiş olduğundan bu anlaşmalar, Romada imza edilecektir.

İtalyaya çok şiddetli hava hücumları

Napolide çıkan yangınlar otuz kilometreden görülüyordu

Londra 4 (A.A.) — Havanın fena olmasına rağmen İngiliz tayyareleri, İtalya üzerinde uçmuşlar, birçok bombalar atmışlardır. İtalyan dafi tayyare topları bu hücumlara şiddetle mukabele etmişlerdir.

İngiliz tayyarelerile İtalyan tayyareleri arasında mitralyöz ateşi başlamış, neticede bir İtalyan avcı tayyaresi sukut etmiştir.

Napoli rıhtımında bulunan bir vapura İngiliz tayyareleri tarafından bomba isabet etmiş, diğer bir vapurun da alevler içinde yandığı görülmüştür. İngiliz tayyareleri salimen üslerine dönmüşlerdir.

Napolinin bombardımanı

Kahire 4 (A.A.) — İngiliz tayyareleri, Napoli şimendifer hatlarını bombalamışlar. ve istasyona isabetler vaki olmuştur. Çıkan bir yangın 30 kilometrelik bir mesafeden müşahede edilmekte idi. İngiliz tayyareleri Sicilyayı da bombalamışlardır. İngiliz tayyareceileri, büyük infilâkların vuku bulduğunu müşahede etmişlerdir. İtalyan dafi tayyare toplarının şiddetli ateşlerine rağmen hiç bir İngiliz tayyaresi hasara uğramamıştır.

Sivamda Fransız papazları fena muamele görüvorlarmış

Şanghay 4 (A.A.) — Hanoi'dan alınan bir telgrafa göre, Fransız makamları tarafından Hanoi'da neşredilen bir tebliğde Fransız papaz ve rahiblerinin Siyamda fena muameleye maruz kaldıkları ve bilâhare de hudud haricî edildikleri bildirilmektedir.

İspanyada çok fecî bir tren kazası

İki tren çarpıştı, elli beş ölü, seksen beş yaralı var

Saragosse 4 (A.A.) — Salı sabahı saat 4 ile 5 arasında Madridden ve Barselondan gelen ekspresler Velilla del Ebro istasyonu civarında çarpışmıştır. Musademenin şiddetinden lokomotifler birbirine girmiş ve bir çok vagonlar parçalanmıştır. Şimdiye kadar yirmi ölü ve 40 yaralı sayılmıştır. Kaza mahalline Saragosse, Madrid ve Barselon'dan imdad kamyonları yola çıkarılmıştır.

Madrid 4 (A.A.) — Madridle Barselon arasında bu sabah vukua gelen tren çarpışması neticesinde 55 ölü ve 80 den fazla yaralı vardır.

Arnavudlukta isyan yokmuş

Roma 4 (A.A.) — «D. N. B.» İngiliz radyosu son günlerde usanc verici ve bitmek tükenmek bilmiyen bir tarzda Arnavudlukta İtalyanlara karşı bir isyan çıktığı haberini tekrarlamaktadır. Bu haber salâhiyettar İtalyan mahfilleri tarafından kat'î surette tekzib edilmektedir.

***

Londra 4 (A.A.) — Atinada İngiliz deniz ataşesi bulunan Visamiral Turle bugün Kral tarafından kabul edilmiş ve Yunan - İtalyan harbinde gözile gördüklerini Krala anlatmıştır.

Arnavudların yardımı

Londra 4 (A.A.) — Askerî mehafilde, Arnavudların Yunanlılara karşı kıymetli yardımlarda bulundukları müşahede edilmiştir. Diğer taraftan Arnavudluktaki harekâta iştirak eden bir İngiliz tayyarecisi, Yunanlıların Göriceyi zaptetmek için yapmış oldukları hazırlıkları anlatmıştır. Yunanlılar, İngilizlerden tayyare yardımı istemişlerdir. İngilizler Yunanlılara birçok tayyare göndermişler, bunlar İtalyan kuvvetlerinin muvasala hatlarını bozmak hususunda azamî derecede çalışmışlardır. Havanın gayet ağır olması yüzünden İngiliz tayyareleri bilhassa Pogradeç mıntakasında ve Ohri gölü civarında düşman kollarını çok yüksekten 2000 metreden bombardıman etmişlerdir. Görice mıntakasında, düşmanın mühimmat ve erzak taşıyan kolları tamamile dağıtılmıştır.

Bulgaristanda sun'î kauçuk yapılacak

Sofya 4 (A.A.) — Bulgaristanda sun'î kauçuk imali projelerinden bahseden Veçer gazetesi bunun için bir kanun hazırlanmakta olduğunu ve kauçuk imaline mahsus iptidaî maddelerin mahallî rüsuma tâbi tutulmıyacağını bildirmektedir.

Çine, bir büyük devlet daha kredi açtı

Çunking 4 (A.A.) — Çunking'in salâhiyettar mahfillerinden bildirildiğine göre Amerika tarafından Çine açılan krediden maada yakında diğer dost bir devlet de Çine kredi açacaktır. Bu hususta henüz tafsilât verilmemektedri.

Londraya tesirsiz bir hücum yapıldı

Londra 4 (A.A.) — Alman tayyareleri, Londraya hücum ederek bombalar atmışlardır. Bazı hasar vuku bulmuştur. Alman tayyareleri, merkez şehirlerinden birine de şiddetle hücum etmisler, fakat ehemmiyetli hasar ikaına muvaffak olamamışlardır.

Askerî vaziyet

Üç cephede cereyan eden muharebeler

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

askerî hedef, müessese ve sahalar ağır bir tarzda bombardıman edilmiştir. İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin bu faaliyetleri bu suretle devam ederse, bundan hasıl olacak netice, sadece bir kaç İtalyan şehir veya müessesesinin tahribinden ibaret kalmıyacak, mühim ikmallerini İtalyadan almakta olan Oniki adalardaki İtalyan kuvvetlerile «Resi Barrani» deki Mareşal Graziyani ordusunun talih ve âkibeti meselesini de ortaya çıkaracaktır. Filhakika, ne Oniki adalar, ne de Resi Barrani ile onun arkasındaki Libya mıntakası, Habeşistan veya Somali gibi değildir. Çoraktır ve büyük kuvvetlerin uzun müddet iaşesine kâfi gelecek menabiden mahrumdur.

Yunan - İtalyan cephesinde, dün ve evvelki gün de tarafeynin taarruz ve mukabil taarruz hareketleri neticesi olarak şiddetli muharebeler devam etmiştir. Yunanlılar, cephenin şimal mın takasında Pogradeç mevkiinin zaptile iktifa etmemişler, havanın muhalefetine rağmen Moskopolis'in on beş kilometre cenubu garbisindeki Ostroviça dağlarına kadar da ilerlemişler, orada mevzi almış olan İtalyan müfrezelerini şiddetli hücumlar neticesinde dağıtmışlar, yeniden içlerinde subaylar da bulunmak üzere esirler almışlardır.

Merkez, yani Premedi mıntakasında İtalyanlar, ağlebi ihtimal şimal mıntakasındaki Yunan tazyikını tahfif mak sadile Leskovik umumî istikametinde şiddetli bir taarruz hareketine teşebbüs etmişlerse de muvaffak olamıyarak geri püskürtülmüşlerdir.

Cenub, yani Epir mıntakasında Ergiri - Ayasaranda umumî hattını müdafaa eden on birinci İtalyan ordusu kıt'alarına karşı da Yunanlılar, İtalyan tebliğinde dahi itiraf edildiği veçhile çok şiddetli taarruzlar yapmışlar, İtalyanları çok sıkıştırmışlar ve onlara mühim zayiat verdirmişlerdir.

Belki de yer yer devam eden kar fırtınaları dolayısile olacak, İtalyan tayyarelerinin gerek cephe üzerindeki, gerekse Yunanistan dahilindeki faaliyetleri bu son 48 saat zarfında hemen hiç denecek derecede azalmıştır.

Ostroviça dağları 1750 ile 1950 metre arasında değişen yükseklikte tepeleri havidir ve Berat şehrine olan mesafesi, evvelâ cenubu garbiye doğru hareketle Usum vadisine inmek ve sonra şimali garbiye doğru bu vadiyi takib etmek üzere takriben 50 kilometreden ibarettir. Eğer İtalyanlar, bu kadar ehemmiyetli takviyeler almış olmalarına rağmen şimal mıntakasındaki Moskopolis - Pogradeç hattından sonra takribî olarak cenubdan şimale doğru temadi eden Usum vadisi Ostroviça dağları - Dovel vadisi - Odenişta dağı veyahud bunun biraz daha garbındaki Welatos ve Brezesda dağları hattında da tutunamazlarsa Berat, Elbasan ve Avlonyayı müdafaa edebilmek için şimalden itibaren Spath dağı - Tomor veya Tomoriça dağları - Marzomori dağları hattına çekilmekten başka çareleri kalmıyacaktır. Ve bir defa buna mecbur kalırlarsa o zaman, evvelki yazılarımızdan birinde de işaret eylediğimiz veçhile Piremedi - Ergiri - Ayasaranda hattı üzerindeki on birinci ordularını dahi Berat - Avlonya hattına kadar geri çekmeleri zarurî olacaktır.

Arazinin sarblığı, yolsuzluk ve kış meselelerinin tarafeyn için müsavi bir tesir icra etmekte olduğu tabiidir. İtalyanların Yunan saldırışını tevkif için fedakârane çalışmağa başladıkları da kendi tebliğlerinde tasrih edilmektedir. O halde İtalyanların Yunanlıların karşısında yalnız taarruzda değil, müdafaada bile bu suretle muvaffakiyetsizliklere uğramalarının acaba sebebi nedir? Umumun kanaati gibi bizim fikrimiz de bu muvaffakiyetsizliklerin, İtalyan ordusunun sevkülceyiş ve tabiye bakımından iyi yetişmemiş olmasından ve bilhassa Yunan hamlesinin İtalyan hamlesinden üstün bulunmasından ileri geldiği merkezindedir.

Üniversitede İngiliz profesörleri

Üniversitede açık bulunan sınaî kimya profesörlüğüne İngiltereden bir profesör getirtilecektir. Bundan başka Nebatat enstitüsüne de İngiltereden mütehassıs bir bahçıvan getirileceğinden bahsedilmektedir.

Kültür hayatı :

Kültür dersleri ve lâboratuar

Eskidenberi mekteblerimizde yalnız fen derslerinin lâboratuvarları vardır. Henüz bundan mahrum olanlarda da lâboratuvar kurmak lâzım geldiği zaman, hâtıra gelen yalnız fen dersleridir. Öyle zannedilir ki tatbikat, müşahede, âlet ve edevat yalnız bu dersler için esastır. Kültür derslerinin âleti kitabla tebeşirden ibarettir.

Dersleri faal ve tecrübî bir hale getirmek için yazılıp çizilmiyen bunca mütaleaya rağmen, henüz bu ikilik mekteblerimizden kalkmış değildir. Felsefe, tarih, coğrafya. ve yurd bilgisi öğretmenleri bütün kuvvetlerini çenelerine verirler. Bu dersleri sürükleyecek kuvvet - fiilen - ya belâğat ya kıraattir. Mevzuları, ötekilerin aksine olarak, inadına mücerred olan bu derslerde talebeyle öğretmen arasındaki rabıta nutuk veya satırdan ibaret olunca bundan fazla ne yapılabilir?

Tarih öğretmeni bir devri canlandırabilmek için bütün karakterlerini anlatacak, fakat ne yaparsa yapsın, talebenin onu kavraması için kendi zihninde tekrar yaşatması, kendine göre tasavvur etmesi lâzımdır. Felsefe öğretmeni bir sistemi izah etmek için onun bütün hususiyetlerini ve farklarını söyleyecek, fakat nihayet gene talebenin anlaması mevzuu bahsolduğu zaman, onun talebeden her biri tarafından kendilerine göre tekrar tasavvur edilmesine varmıyor mu? Bir öğretmen ne kadar mahir olursa olsun, bu devirleri veya sistemleri kendilerine göre tasavvur eden talebeler arasındaki farkı ortadan nasıl kaldırabilir? Hattâ onların hiç olmazsa vasatî bir anlayış derecelerini nasıl tespit edebilir?.

İşte bundan dolayıdır ki, kültür derslerinde mesele ya öğretmenin belâğat ve telkin kudretine, yahud da dersin klişe halinde zaptedilmesine varıyor. Bu yollardan her ikisi de tehlikelidir. Birincisi öğretmenin talebe üzerinde otoritesini temin eder. Fakat subjektivizme hududsuzca kapı açabilir. İkincisi anlayış ve terkib imkânlarını öldürür ve çocukların kafasını fotograf plâğına çevirir. Halbuki tedrisin esas gayesi, herşeyden evvel orta derecede talebede objektif, mukayeseli ve pratik bilgi hâsıl emektir. Yukarıdaki yolların her ikisi de mutlak olarak bunu teminden âcizdir.

Görülüyor ki, kültür derslerinin okutma hususunda - bizde ve daha bir çok memleketlerde - fiilen bir buhran mevcuddur. Bu buhranın önüne «faal mekteb», «alâka merkezi» gibi nazariyelerle geçmenin imkânı yoktur. Mesele bu nazarî, daha doğrusu felsefi görüşlerin tatbik sahasını aydın görebilmektir. Kanaatimce faal mekteb telâkkilerinin asıl hedefi fen derslerinden ziyade kültür dersleridir. Çünkü fen dersleri nasıl olsa - en çorak yerlerde bile - vasıtalarını azçok bulabilirler. Fizik hocası basit vasıtalarla bir pil yapabilir. Jeoloji hocası civar toprakları gösterebilir. Hayvanat hocası bir kurbağa bulabilir. Fakat tarih hocası her yerde müze bulamaz. Felsefe hocası kitabın içinde mahpus kalır.

Asıl mesele ötekileri değil, fakat bunları nutkun ve satırın esirliğinden kurtarmaktır. Bu da yalnız nasihat ve tavsiyeyle asla mümkün değildir. Çünkü bu derslerin mevzuları hocayı ve talebeyi kolaylıkla mücerredler dünyasına sürükler; bu derslerin öğretmenleri vasıtalarını çok defa, hattâ bazan hiç tedarik edemezler. O halde asıl lâboratuvara, pratik çalışma muhitine, zengin vasıtaya muhtac olan dersler bunlardır.

Kültür derslerinin lâboratuvarları nedir? Şüphe yok ki, bu gene herşeyden evvel kütübhanedir. Fakat talebenin tekrar satırla başbaşa kalacağı basit bir kitab mahzeni değil. Tarih dersinde muhtelif devirleri talebenin gözünde canlandıracak plânşlar, arkeoloji levhaları, projeksiyon âletleri, tarihî haritalar, bilhassa Synchronique levhalar lâzımdır. Muhtelif devirleri inceden inceye bilen çocuklar, çok defa onları birbirine bağlamasını, büyük devir başlarını ayırmasını bilmiyorlar. Ayni zamanlarda cereyan eden büyük tarihî vak'alar arasında rabıta kuramıyorlar. Meselâ Fransız ihtilâlini biliyorlar, fakat o sırada Türkiyede nelerin cereyan ettiğini söyleyemiyorlar. Bu malûmatı ne kitablar, hattâ ne de öğretmenler verebilir. Çünkü bütün kitablar gibi tarih kitapları da, fasıllar ve kısımlara ayrılmıştır: Çocuklar onları ayrı ayrı öğrenirler. Fakat iyi tanzim edilmiş bir Synchronique levha bu vazifeyi her zaman görebilir.

Ayni şeyleri coğrafya, felsefe, ruhiyat dersleri için de söyleyebiliriz. Çocukların elindeki ruhiyat kitablarında Weber pergelinden ve Sthésiomètre'den bahsedilir: Bir takım tecrübî ruhiyat âletlerinin resimleri vardır. Fakat - çok mahdud da olsa - bunlara aid bir lâboratuvar yoktur. Halbuki fizik ve tabiiyat lâboratuvarları gibi bunlar da pekâlâ yapılabilir: Estler yalnız kelimede kalmaz ve nümuneleri gösterilir.

Hulâsa kültür dersleri lâboratuvarsız yapılamaz. Her ders için ayrı bir lâboratuvar kurmaya ise, ne talebe mevcudumuz, ne binalarımız müsaiddir. Ancak her dersin ayrı bir dershanesi olabilir. Ve bazı kolejlerle, köy öğretim mekteblerinde olduğu gibi dershaneler sabit, talebe seyyar olur. O zaman mevcud binalar ve vasıtalarla ayni şey, kısmen temin edilebilir. Fakat herşeyden evvel unutmamalıdır ki kültür derslerini objektif, mukayeseli, müşahhas ve canlı bir hale getirebilmek için yegâne çare onların - kendilerine göre - birer lâboratuvar içinde okutulmasıdır.

Hilmi Ziya ÜLKEN

Yugoslav Millî Birliği Ve Prens Pol'ün nutku

[Başmakaleden devam]

kendi şuurunda böyle geniş mana veren bir milletin azim ve iradesi karşısında derin bir hürmet hissi duymamak kabil değildir. Yugoslav milleti, yurdsuzluğun hicranını, istilânın acılarını pek elim surette geçen harbde tatmış ve iliklerine kadar hissetmiştir. Şimdi Balkanları çiğneyip geçmek ve küçük milletleri yutmak isteyen korkunc ihtiras ve emellere Yugoslavyanın muhakkak bir demir leblebi olacağı anlaşılıyor. Yugoslavyanın bütün arzuları tıpkı dostları gibi, kendi toprakları içinde medenî hayatta inkişaf etmek ve milletinin refah ve huzurunu arttırmak ve yükseltmektir. Yugoslavya bu maksadına Balkanlılık camiası içinde ve Balkan milletlerinin varlıklarına hürmetle ve sulhperver bir politika takibile vâsıl olunacağını tıpkı dostları gibi takdir etmiştir. Başkasının memleketinde hiç gözü olmıyan bu devlet, bugünkü harb karşısında çok dürüst ve namuskâr bir bitaraflık ile hâdiseleri takib etmektedir.

Geçenlerde kendi topraklarına yapılan birkaç tayyare hücumile bazı vatandaşların ölümüne ve birçok zararlara sebeb olan hava bombardımanının manasını takdir etmekte gecikmiyerek, gene sükûn ve vakarını muhafaza etmiştir. Çünkü Faşistlerin maksadı Yugoslavları harbe tahrik etmek ve Balkanlarda başaramadığı işler için Almanyanın yardımını bu suretle temin eylemektir. Fakat Yugoslavya bu oyunu derhal anladı. Ve bu suretle Makyavelizm hayatta bir daha mağlûb oldu. Bununla beraber millî bayrağın altında tek bir kalb ve iman halinde birleşen Yugoslavya, memleketine vâki olacak taarruzlara karşı hiç göz kırpmadan bütün şiddetile mukavemete kat'î surette karar vermiştir. Muhterem Prensin nutkundan çıkardığımız mana işte budur.

Bulgaristan Hariciye Nazırı mühim bir nutuk söyledi

[Baştarafı 1 inci sahifede]

dır ve harb dışında kalıyor. Bulgaristanın esaslı siyaseti, Bulgar halkına sulhu, emniyeti, hürriyeti ve haklarına ve menfaatlerine hürmeti temin etmekten ibarettir. Almanya ile dostuz, Yugoslavya ve Türkiye ile dostluk ve iyi komşuluk münasebetlerini inkişaf ettiriyoruz. Sovyetler Birliğile münasebetimizi, Bulgarların Ruslarla olan an'anevî münasebetleri çerçevesi içindedir. Şimali şarkideki emellerimizi tahakkuk ettirmiş bulunuyoruz.»

Popof, İngilterenin Bulgar toprak tamamiyetini tanıdığına dair beyanatı üzerinde durduktan sonra, Bulgar hududundaki Türk tahşidatından bahsetmiş ve bunun müdafaa maksadile yapıldığını söylemiştir.

Nutuk memnuniyet uyandırdı

Sofya 4 (A.A.) — Sabırsızlıkla beklenilmekte olan Hariciye Nazırı Popof'un nutku Sobranya azaları tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Dahiliye Nazırı Gabrovski, Bulgaristanı yeni fikirlere, yeni cereyanlara ve yeni nizama intıbak ettirmek için hükûmetin sarfettiği gayretleri tebarüz ettirmiştir.

Vatman ve biletçi ücretleri artacak

[Baştarafı 1 inci sahifede]

ratın kaldırılması için İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel idareleri tetkikat yapmaktadır. Bu tetkiklere göre bilet vermekte kolaylık temin etmek maksadile kıta farklarının da kaldırılması düşünülmektedir. Bu suretle bütün tramvaylarda birinci ve ikinci mevki olmak üzere iki bilet ihdas olunacak ve tramvaya binen her yolcu bir kıt'a veyahud son istasyona kadar da gitse ayni parayı verecektir. Bu biletlerin üc retleri, küsuratsız olarak birinci mevki 7, ikinci mevki 5 kuruştur. Bu karar yakında Vekâlete bildirilecek ve tasvib edildiği takdirde derhal tatbikına başlanacaktır. Yeni şekle göre, Tramvay varidatının da artacağı ve bu suretle malzeme pahalılığının kısmen telâfi edileceği anlaşılmıştır. Diğer taraftan tramvay hatlarında aktarma seferler için tek bilet ihdası hakkındaki tetkikler de neticelenmek üzeredir. Aktarma seferlerde kullanılacak tek biletler de birinci mevki 10, ikinci mevki bilet 7 kuruşa verilecektir.

Işıklarını kararlmıyan

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

recektir. Dün yeniden 35 şoför hakkında ceza zaptı tutulmuştur. Bunların içinde evvelce ayni suçtan beş lira para cezasına mahkûm olanlar da vardır. Bu şoförlere bu defa hapis cezası verilecektir.

Dün Vilâyette toplanan Pasif Korunma Komisyonu, umumî kontrole Seferberlik Müdürü Ekremi memur etmiştir. Mumaileyh dün gece İstanbul ve Beyoğlu taraflarında beş saat devam eden bir otomobil gezintisi yapmış ve gördüğü noksanları tespit etmiştir. Müdür bu akşam da Üsküdar ve Kadıköy taraflarında teftişlerine devam edecektir.

Evvelki geceki yangın esnasında İtfaiye arabaları projektörlerini kullanamadıklarından büyük müşkülât çekmişlerdir. Hattâ bu yüzden yangın mahalline yetişmekte biraz da geç kalmışlardır. Onun için dün toplanan Pasif Korunma Komisyonu, bademe itfaiyenin yangın söndürmeğe giderken projektörlerini eskisi gibi yakmalarına müsaade etmiştir.

Rumanyada Lejiyonerler polisi lâğvedildi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Nutuk Macaristanda sürpriz tesiri yaptı

Budapeşte 4 (A.A.) — Matbuat tarafından kullanılan lisana bakılırsa, General Antonesko'nun nutku, Macaristan için bir sürpriz teşkil etmiştir.

Berlinde istihza

Berlin 4 (A.A.) — Birçok gazeteler, Antonesko'nun nutkunu acı bir istihza ile tefsir etmektedirler.

BARBAROS

Romanlaştırılmış tarihî tefrika — Yazan : Ekrem Reşid — Tefrika No. 46

— Kara Hasan ve Ahmed bin Elkadı me'murları memleketi paylaştılar.

— Elimizde yalnız Cezair şehri ve kalesi kaldı...

— Gün geçtikçe şehrin vaziyeti fenalaşıyor.

— Faaliyet saati çoktan hulûl etti..

— Ahmed bin Elkadının teşvikile suikasdler tertib ediliyor.

— Düşmanlar evvelâ senin canına kasdetmişlerdir.

— Kara Hasanın adamları halkı isyana davet ediyorlar: «Ol Türkü aradan ihrac edip kendi cinsinizle olsanıza... Hani ârınız ve gayretiniz» diyorlar.

— Bu adamlar tarafından her gün bizar edilen şehir eşrafı bile onları dinlemeğe başladılar.

— Gizli içtimalar yapılıyor.

— Tehlike çok yakındır.

— Kaybedecek vakit kalmadı!.. Bir an evvel harekete geçmeli...

Bütün bu telâşlı, endişeli, heyecanlı ihtar ve tavsiyelere Hızır herkesi hayrette bırakan bir donuklukla mukabele ediyordu.

— Harekete geçebilmek için, diyordu, elimizde hiyanetin delilleri olması gerektir... Halbuki bu delillerden eser yok..

Belki, Hızır, kademe kademe çıktığı bu taht üzerinde ölmeği kendince hoş görüyordu... Belki de böyle bir ölümü arzu ediyordu.

— Evet... Arkadaşlar.. Delil mevcud olmayınca yapılacak hiç bir şey yoktur.. Binaenaleyh delilleri bekleme - miz lâzımdır.

Hızır bu sözleri söylerken içeri pürtelâş ve heyecan, bir yoldaş girmişti.

— Delil mi istiyorsun?.. İşte sana delil!.. dedi... Komşusu olduğum bir evde sık sık şeyhlerin toplandığını gördüm.. Merakımı mucib oldu.. Gizlice duvara bir delik açtım ve bu sayede dün akşamki toplantıda söylenenleri işittim. Senin ve bizim üzerimize hücumla kaleyi ele geçirmek hususunu müzakere ediyorlardı...

Etraftakiler, hep bir ağızdan haykırdılar:

— Sen bizi böylece boğazlatacak mısın?..

Ayni şiddetle Hızır cevab verdi:

— Elbette ki hayır!..

Sonra, vaktin geç olmasına rağmen müftü, kadı ve sair ülemayı icabında yataklarından kaldırıp saraya getirilmelerini emretti.

Emir pek çabuk ifa edilmişti. Divan odasına toplanan zevata Hızır hitab ederek dedi ki:

«— Ey azizler!.. Hoş geldiniz!.. Hem mazur olan... Sizlere zahmet verip böyle vakit ve zamansız huzura davet olunmanızdan maksad filân Şeyhülbeledin evine azim cemiyet olunup Türklerden ne şekil intikam alırız diye meşveret üzere imişler.

Şimdi sizin dahi bundan haberiniz var mıdır, yoksa onlar kendi başlarından mı söyleşirler?..»

Hepsi birden itiraz ettiler:

«— Maazallah Sultanım... Hâşâ ol şeyhten bu gûna hinayet sadır ola. Ol şeyhe biz cümlemiz yemin ederiz, bizden mütteki kimsedir. Var ise ol biçareye bühtan edilse gerektir. Bizim bu ef'ali kabihadan haberimiz yoktur ve bu asıl kârı nâsezayı ehli ilim ve müminler etmezler. Bu haberin dahi sıdk ve kezbe ihtimali vardır. Hele onlar da hi bir görünsün...» dediler.

Bu cevab üzerine aralarında birkaçı tahkikatta bulunmak ve nasihat etmek üzere içtima akdedilen eve gönderildi. Eve vâsıl oldukları zaman orada Ahmed bin Elkadı ve Kara Hasanın rüşvet ve hediyeleri sayesinde elde edilen, altı mahalleye ayrılmış olan Cezairin altı kethüdası - ki bunlara şeyh denirdi - ile diğer sekiz şeyhülbeledin içtima halinde olduklarını gördüler.

Gelenlerin nasihati dinlenmek şöyle dursun, kendileri içtima odasına dahi kabul edilmediler, Saraya avdet eden heyet Hızıra:

— Ya Seydi... dedi. Senin emrin veçhile biz bu adamları aklı selime davet ettik... Onlara yaptıklarının vehametini anlattık. Nedamet edip bundan böyle daha temiz hissiyat taşımağa karar verdikleri takdirde senin tarafından kendilerine af vâdettik.

Hattâ tutmuş oldukları hiyanet yolunda ısrar ederlerse hâkimleri senin kılıcın olacağını da söyledik... Fakat gördük ki bu adamlar ıslah edilemezler... Onları kör eden şeytan kulaklarını da bizim sözümüze tıkadı. Bizi dinlemek istemediler. Talihlerini silâha bırakmağı tercih ediyorlarmış...

Bu sözlerden sonra mevcud ulema tarafından:

«— Onlar âsi olmakla her ne derman edebilirsek edelim!..» diye fetva verildi.

Artık isyan aşikâr bir şekil almıştı. Şafak sökmeden şehirdeki asker veya tacir, bütün Türkler saraya cemedildi. Kapılardaki nöbetçilerin adedi çoğaltıldı...

Sabah oldu, gün doğdu, fakat mutad hayatı hiçbir hâdise ihlâl etmedi.

Sükûnet içinde geçen ikinci gecede Hızır kendi kendine düşünüyordu: Yakında, belki yarın vâki olacak cenk ne kadar âdî ve şerefsiz bir cenkti... Deryalar kahramanı, denizler hâkimi, İspanyanın ve Moncada'nın galibi için ibtidaf bir halk sürüsüne karşı sokak muharebesi etmek ne büyük bir tenezzül, ne derin bir sukuttu...

Ertesi gün, öğle vaktinden az sonra henüz uzaktan gelen ilk isyan avazeleri duyuldu. Cenine sarayı şehrin ortasında, üç yol ağzındaydı. Her yola açılan bir kapısı vardı. Her kapı, yoldaşlar tarafından muhafaza ediliyordu.

Sesler gittikçe yaklaşıyor, fakat sarayda hiçbir hareket sezilmiyordu. Amirsiz, nizamsız, karmakarışık bir halde ahali, sarayın üç kapısına hücum etti. Fakat birdenbire kapılar açılıyor, yoldaşlar dışarı fırlıyorlar... Âsilerin ön safı kılıç darbelerinin altında yerlere seriliyor. Bu anî hücum karşısında âsiler şaşırıyorlar. Çok geçmeden şaşkınlık, kargaşalığa dönüyor. Deminki isyan avazeleri, şimdi imdad yaygarasına münkalib oluyor. Türklerin kılıclarile yol açmalarına kesif halk kütlesi mukavemet edemiyor. Çok geçmeden darmadağınık bir halde kaçmağa koyuluyorlar. Herkes kendine bir sığınacak yer arıyor. İzdiham mahşerî bir manzara arzediyor. Camilere, mescidlere doğru koşuşanlar var... Herkes saklanacak, gizlenecek, barınacak bir ilticagâh arıyor...

«Kimi kaçıp kurtulup ve kimi tutulup ve kimi kaçarken tutulup ve gemileri dahi mescidlere ve zaviyelere düşüp meratibler ve âlimlere ve azizlere düşüp ve kimi dahi kapılardan dışarı kaçıp giderken gene tutulup Hızır Beye teslim edildi ve ol dahi tutulanları hemen geldikçe hapseyledi.»

Böylece bu isyan, bir saat zarfında bastırılmış oldu.

Ertesi günü reisler: «Şehir halkını külliyen kırmak dilediler ve şehirde olan Arab tayfasından küçük ve büyük kimse komayıp hep kılıcdan geçirmek ve katletmek istediler.» Fakat Hızır buna muvafakat edemezdi.

— Onların cezalandırma hususunu bana bırakınız.. dedi.

Fakat bu cevab reisleri tatmin etmiyordu. İtirazları şu şekilde oldu:

«— Beyim, sen bir kerim ve rahim kimsesin. Korkarız ki onlara gene aman veresin!... Anlar hod müfsidlerdir. Âkıbet bizim evlerimizi basıp nice hasarat ederler...»

Buna rağmen Hızır arzusu veçhile hareket etti.

Ertesi günü münadiler dükkâncıları dükkânlarını açmağa, halkı da işi gücile meşgul olmağa davet ediyordu. Diğer taraftan şehrin eşrafile isyanın mürettebleri Babülbahr camiine çağırıldı.

[Arkası var]

SPOR

Mekteblerimizde basketbol yapılmıyor

Mekteblerimizde spor faaliyeti organize edilirken basketbole niçin biraz olsun iltifat etmiyoruz? Niçin her mektebin bahçesinde karşılıklı iki basket ve iki üç tane de büyükçe top yoktur?

Tam bir mekteb sporu olan basketbol, bugün şehrimizdeki Amerikan ve Fransız mekteblerinde çok rağbet görürken bizim bu işe bigâne kalmamız muhakkak ki bunun ne olduğunu bilmediğimiz içindir.

Herhangi bir top oyunundan daha az heyecanlı olmıyan, buna mukabil hiç de büyük bir meydana lüzum göstermiyen bu sporu talebeye sevdirmemizin zamanı çoktan gelip geçmiştir.

Bugün basketbol faaliyeti namına yalnız ajanlığın çalışmasını gösterebiliriz. Tam bir basketbolcu olarak yetişmiş bulunan ajan Feridun, oraya buraya koşarak bu işin manasını ve zevkini anlatmak istemekte, fakat bu lâkaydî hengâmesi içinde sesini muhakkak ki istediği şekilde işittirememektedir.

Ajanın ifadesine göre, bugün İstanbulda kırk, birinci sınıf, kırk, ikinci sınıf ve altmış yetmiş, üçüncü sınıf basketbolcu vardır.

Bölge başkanının yakın alâkası ve müzaheretine dayanarak çalışmakta olduğunu söyleyen ajan, belki bu miktarı birkaç misline çıkaracaktır. Fakat temeli olmıyan bu iş, en hafif bir lâkaydiye bile tahammül edemiyecek ve yıkılacaktır.

Bu itibarla basketbolun mekteblerde yerleşmesi işin esaslı olabilmesi için yegâne şarttır.

Bir çok spor şubelerinin kışın yapılan salon idmanlarında, sporculara basketbol oynatırlar. Bu kütleler içinde şimdiye kadar basketbol oynamasını bilene çok az tesadüf ettim. Bir taraftan bu sporun kıymetli olduğuna inanıyor, diğer taraftan öğrenmek lüzumuna kail olamıyoruz.

En çok konuşulan mevzuu ele alalım. «Şu kaleci iyi oynuyor, şu bek iyi yer tutuyor» dendiği vakit ekseriya «Çok basketbol oynamış» sözünü işitiyoruz. Futbolcu olabilmek için muhakkak basketbol oynamak lâzımdır demiyorum amma bu oyun, salon idmanlarında futbolculara da çok tavsiye edilmektedir.

Yukarıda işaret ettiğim bu derin lâkaydiye rağmen, kendi âlemlerinde çalışan Türk basketbolcuları dört beş sene evvel Balkan takımlarından daha iyi olduklarını göstermişlerdir. Sofya ve Atina muhitlerine, Yunan Millî takımına karşı elde edilen büyük farklı galibiyetlerimiz bu misaller arasındadır.

Avrupa ve bilhassa Amerikada çok rağbet gören ve kaidelerile oynanış tarzı itibarile en komple bir atletik oyun olan basketbolu ihmal etmiyelim; genclik bundan çok şey kazanacaktır.

F. T.

Kızların Voleybol maçları

Kız mektebleri arasındaki voleybol maçlarına bugün Eminönü Halkevi salonunda başlanacaktır. Her çarşamba günü öğleden sonra yapılacak olan bu maçlar, talebe muhitinde çok heyecan uyandırmaktadır. Geçen senenin şampiyonu Çamlıcanın bu seneki vaziyeti merak edilmektedir. Bugün evvelâ Kız Muallim ile Boğaziçi karşılaşacak, ondan sonra Erenköy - Cumhuriyet ve İstiklâl - Çamlıca maçları yapılacaktır.

Zahire tüccarları beyanname verecek

Mıntaka Ticaret müdürlüğü toptancı, yarı toptancı tacirlere gönderdiği bir tamimde, bazı zahire maddelerinin beyannameye tâbi tutulmasını bildirmektedir. Beyannameye tâbi maddeler şunlardır: Pirinc, bulgur, darı, kuru fasulye, mercimek, mısır, nohud, zeytin, zeytinyağ, kuru üzüm, beyaz peynir, kaşar peyniri ve sabun.

Alâkadar tacirler, önümüzdeki perşembe gününe kadar Mıntaka Ticaret müdürlüğüne verecekleri beyannamelerde, mallarının miktar ve cinslerile beraber bulunduğu yeri de göstereceklerdir.

Bu beyannamelerin tetkikinden sonra, şehrimizdeki zahire maddeleri ve sabunun hakikî miktarı öğrenilmiş olacaktır.

İngiliz kadın tayyarecileri

İngiliz tayyareciliği bugün pek büyük bir varlık olduğunu ispat eylemiştir. Alman taarruzuna uğrayan diğer milletlerin tayyare teşkilâtları gibi dağılmamışlardır. Bilâkis, gün geçtikçe daha çok kuvvet bulmuşlar, daha fazla atılgan olmuşlardır.

İngiliz tayyareciliği bugün yalnız bir müdafaa silâhı değildir. Bilâkis, çok yüksek kudrette bir taarruz silâhı halini almış ve almakta bulunmuştur. Her gün bunun çok parlak misallerine şahid oluyoruz. Bir iki sene evvel, tayyarecilik için şu düstur ortaya vazedilmişti:

Tayyarecilik sporcu bir milletin malıdır...

Anadan doğma sporcu bir millet olan İngilizler, bu düsturu kendilerine mal etmişlerdir.

İngiliz tayyareciliği, kudret ve kuvvetini yalnız pilotlarının maharet ve cesaretlerile temin eylemiyor. Bunun pek mühim bir kısmını saat gibi işleyen muazzam teşkilâtına ve bu teşkilât içinde yer alan ve çok büyük yararlıklar ve fedakârlıklar gösteren İngiliz genc kız ve kadınlarına medyundur... Bu genc kız ve kadınların mensub bulundukları teşkilâtın adı: «Women's Auxiliary Air Force» dir. Kısaca «W. A. A. F.» harflerile ifade edilmektedir.

Londranın garb istikametinde bulunan muazzam vadide büyük bir karargâhları vardır. Bu karargâh bu teşkilâtın bir numaralı merhalesidir. W. A. A. F.'e yazılmak arzusunda bulunan genc kız ve kadınlar buraya müracaat ederler, kaydolunurlar, hizmete elverişli olup olmadıkları hakkında doktorlar tarafından muayene olunurlar, talim ve terbiye görürler, disiplin nedir öğrenirler, sonradan herbirinin ferdî kabiliyetlerine göre muhtelif tayyarecilik kısımlarına sevkedilirler.

Bu teşkilâta dahil olan kadınlar, gördükleri talim ve terbiyeler sayesinde bir ay kadar kısa bir müddet içinde tam manasile askerleşmiş bir hal alırlar...

W.A.A.F. de kumandanların en fazla ehemmiyet verdikleri şey disiplindir...

W.A.A.F. yi yeni bir teşkilât sananlar aldanırlar. Bu teşkilâtın nüvesi 1914 - 1918 harbi sonlarına doğru tesis edilmiştir. Teşkilâta eskiden kaydolunan ve yararlıklar gösteren kadınlar tıpkı subaylar gibi muayyen müddetler içinde terfi ederler.

Kumandan ve kumandan muavininden maada subaylarının çoğu kadındır.

Teşkilâtın müteaddid şubeleri vardır: Makinistlikten, mühendislikten. tutunuz da pilotluğa kadar kısımları vardır. Tahsil, talim ve tecrübeler hem nazarî, hem amelî bir surette yapılmaktadır.

Cemiyetin muhtelif sınıflarına mensub bulunan bu genc kadınlar, isteyerek, dileyerek yazıldıkları bu W.A.A.F. ye bütün can ve gönüllerile merbut bulunmaktadırlar. Geceli gündüzlü çalışmaktadırlar.

Tahsil müddeti mensub bulundukları kısma göre değişmektedir. En uzun süren tahsil devresi pilotluk ve makinistlik kısımlarıdır.

Bugün İngiliz tayyare teşkilâtında yer almış olan kadınların hakikî sayısını ifade eylemek güçtür.

Tayyareciliğin mühim geri hizmetlerinin büyük bir kısmının kadınlar tarafından muvaffakiyetle idare edilmesi sayesinde bu kısımlarda çalışabilecek erkekler, kendileri için daha faydalı vazifelere alınmaktadırlar. Bugün tayyarelerin bombalarına varıncaya kadar yerleştiren, binbir noksanları itmam eden hep W.A.A.F. kadınlarıdır.

Tayyarecilikteki çok mühim şubelerden biri de muhakkak ki telsizcilik tir. Bu ince bir san'attir. Kadınlar bu sahada fevkalâde muvaffak olmaktadırlar. Radyo istasyonlarında vazife alan kadınlar bu vazifelerde erkeklerden çok üstün olduklarını defaatla ispat eylemişlerdir.

Bu vazifeleri görmekle beraber, kadınlar her gün muayyen saatlerde askerî talimlerde bulunmaktadırlar.

Baraj balonları teşkilâtlarında dahi kadınlar pek büyük yer tutmaktadırlar. Burada ayni zamanda işçi kadınlar da vazife görmektedirler. Bunların vazifeleri balonları tamir eylemek, dikmektir.

Bu fiilî hizmetlerden maada, hastanelerde, dispanserlerde, vazife gören yüzlerce ve yüzlerce kadın vardır.

Tayyarecilik kısımlarında vazife görmek arzusunda bulunan kadınların sayısı her gün artmaktadır.

Son zamanlarda kadınlar muharebeye iştirak eylemek için mezuniyet talebinde bulunmuşlardır. Şimdilik yardımlarına lüzum olmadığı yolunda cevab almışlardır.

İngiliz kadın tayyarecilik teşkilâtı, görüldüğü veçhile çok muazzam bir şeydir. Kadınlardan temin edilen istifadeler çok büyüktür. Bunu takdir eden İngiliz havacılık nezaret ve kumandanlıkları bu cereyanı arttırmak için elden gelen herşeyi yapmaktadırlar

Diğer sahalarda olduğu gibi tayyarecilik gibi çok mühim ve çok güç bir vazifede kadınlar, erkekler derecesinde olduklarını bir defa daha ispat eylemişlerdir.

Dost Yunanistanın uğradığı tecavüz karşısında gösterdiği erkekçe mukavemet bütün dünyada ve bilhassa Balkanlarda büyük bir takdirle karşılandı. Bir sabah ansızın kendisini harb içerisinde bulan Yunanistanın soğukkanlı ve metin hareketi mihver siyasetine indirilen ağır bir darbe olmuştur. Cephenin her tarafında İtalyan askerlerini kovalıyan Yunan askerlerinden bazılarının da yaralanarak geriye dönmeleri mukadderdi. Yukarıda da yaralı bir Yunan askerinin hastanede alınmış resmini görüyorsunuz.

Sabık Kral Karol ve Lupescu

Nasıl sevişmişlerdi?

1926 senesi ilkbaharında Rumanya veliahdi Karol, İngilterede Kraliçe Aleksandr'ın cenaze merasiminde babasını temsil etmekten dönüyordu. Milanodan geçtiği esnada bir baloya davet edildi. Bu baloda o gece İtalyanın en yüksek sosyetesi, birçok maruf, güzel kadınlar ve yabancılar bulunuyordu. Prensi güzel bir kadın fazla heyecanlandırdı. Sarışın, ince olmıyan bir güzellik. Fakat bakışlar canlı, yüzün ifadesi manalı... Prens genc kadından hayranlıkla evsahibine bahsettiği zaman şu cevabı aldı:

— Bu kadın mı?. Sizin vatandaşlarınızdandır. Babası Bükreşte maruf bir terzidir. Bir Rumen zabitile evlenmişti. Boşandı. Milanoya, balolara, eğlencelere iştirak etmek için gelir. Lac Majeurde bir villada yalnız başına yaşıyor. İsmi Magd Lupesko'dur.

Prens Karol:

— Onu görür görmez sevdim!. dedi.

Bu adamın ani tutulmaları mütemadi idi. Yedi sene evvel de bir Rumen Miralayının Sizi Lambrino ismindeki kızına âşık olmuş, kızı kaçırmış ve Odesa'da gizlice evlenmişti. Bu kız da o kadar güzel değildi. Fakat zeki ve fettandı. Karol'un bu kızdan vazgeçmesi için saray üç sene uğraştı. Nihayet izdivacı feshettiler ve Prensi, kızı unutması için dünyayı dolaşmaya yolladıdılar. Avdetinde Yunan Prensesi Helen'le evlendi. Beş altı sene sonra da yukarıda anlattığımız gibi bir baloda tesadüfen Lüpesko'yu tanıdı, âşık oldu ve bu sefer hiçbir tazyik, hattâ ne vatan, ne millet, ne de evlâd muhabbeti, hiçbir şey onu bu kadından geçiremedi. Onun için memleketini terketti, avdetinde ise gene bu kadını yanında muhafaza etti.

Hususî evler yaptırdı. Emrine muhafızlar verdi. Lüpesko'nun Kralın üzerinde büyük bir tesiri vardı. Kadın bu adamın ruhunu okşayan herşeyi biliyordu. Kral sık sık «Ben bir köylüyüm» diyerek Rumen köylüsünün en saf, temiz sınıf olduğunu anlatmak isterdi.

Lupesko ise onun bu tarafını bildiği için Kralın sahib olduğu çiftliklerden gelen mahsulün satışile Kralla birlikte meşgul olurdu. Bükreşin en merkez yerlerinde üç dükkân açmıştı. Birinde Kralın bahçesindeki çiçekleri, diğerinde meyvaları, sebzeleri, üçüncüde ise şarabı satılıyordu. Geceleri Kral ve genc kadın hesablar yapıyor, satışların kârı üzerinde beraber çalışıyor, münakaşalar yapıyorlardı. Kral:

— Nasıl ziraatten anlıyorsun! diyordu. Senin sayende gelecek sene bir çiftlik satın alacağız.

Bir gün Kral Karol, genc kadınla birlikte yeni taht salonunu ziyaret etmişti. Rumen san'atkârlarının bir şaheseri olan tahtın önünden geçerken gülümseyerek:

— Oturunuz!. dedi. Oturunuz.

Fakat genc kadın:

— Oh hayır!.. diye bağırdı. Onun için ikimizin de çektiğimiz ıstırablar kâfi değil mi?

Kral gayet münzevi bir hayat yaşardı. Merasimlere pek nadir iştirak eder, daha çok zamanını Madam Lupeskonun beyaz villâsında geçirirdi.

Bu kadın için sarayla mücadele etti. Herkese meydan okudu. Aşkını tahta feda etmiyeceğini bir çok misallerle gösterdi. Hattâ bir zamanlar tahtı oğluna bırakarak memleketi terketti. Sonra avdet etti. Sevdiği kadın gene yanında idi. Şimdi ise Rumanyayı tekrar oğluna bırakarak tahtından feragat edip etti, isyan, küfür sesleri arasında hareket eden treninde Madam Lupesko gene yanındaydı. İki sevgili İtalyayı, Fransayı geçerek İspanyaya gittiler ve şimdi orada Amerikaya geçmek için vize bekliyorlar.

Abdest Bozan

Dediğimiz şeritler: Çiğ sığır etile yapılmış pastırma ve sucukları yiyenlerde hasıl olur. Uzunluğu 4 metreden 10 metreye kadar olan bu solucanlar kanımızı emerek bir çok tehlikeli hastalıklara yol açarlar. Bunlardan kurtulmak için en birinci deva T İ M O F U J'dur. Kutuların içinde tarzı istimali yazılıdır. Her eczanede bulunur.

Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Reçete ile satılır.

TİMOFUJ, TİMOFUJ, TİMOFUJ

UCUZ İLÂNLAR

İş Arayanlar

★ **İş arıyorum** — Orta derecede tahsilim vardır. İdare işlerinden anlarım. Bonservislerim vardır. (Hakikat) gazetesinde O. T. rumuzuna mektubla müracaat. (3)

★ **Bir muhasebeci iş arıyor** — Usulü muhasebe ve muhabereye aşina, fransızca bilir, tecrübeli bir muhasebeci iş arıyor. İdarî işlerde de çalışabilir, referans verir. Arzu edenlerin Hakikat T. K rumuzuna mektubla müracaatleri. (13)

★ **İş arıyor:** Türkçe, fransızca, ingilizce lisanlarına vakıfım. Bu lisanlar üzerine muhaberat ve tercümeye muktedirim, daktilografi bilirim, askerlikle alâkam yoktur. Her türlü referans verebilirim. Şirketlerde ve büro işlerinde çalışacak iş arıyorum. Galata Kefeli Hüseyin han No. 1 de (C. H.) adresine müracaat. (10)

İşçi Arayanlar

★ **Bayan aranıyor** — Bekâr bir bayın ev işlerini idare edecek işten anlar bir bayan aranıyor. Hakikat gazetesinde T. R. rumuzuna mektubla müracaat. (6)

Satılık - Kiralık

★ **Kiralık ev aranıyor** — İstanbul cihetinde iki, üç odalı kiralık ev veya apartiman dairesi aranıyor. Hakikat gazetesinde Kiracı rumuzuna mektubla müracaat. (5)

★ **Satılık kârgir ev** — Beşiktaşta Hasanpaşa caddesinde 37 numaralı iki katlı ve iki bölüğe kabili tefrik kârgir ev satılıktır. Görmek için içindekilere, konuşmak için İnhisarlar Umum Müdürlüğü Neşriyat şubesinde Hâmid Ören'e müracaat. (8)

★ **Pansiyon aranıyor** — Aile nezdinde mobilyalı bir pansiyon aranıyor. İstanbul ciheti tercihdir. Hakikat gazetesinde E. S. rumuzuna mektubla müracaat. (30)

Müteferrik

★ **Lisan dersleri** — Çok ehven fiatla ingilizce, fransızca dersleri veririm, her yere giderim. Hakikat gazetesinde (Lisan) rumuzuna mektubla müracaat. (14)

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA

Bu gece saat 20,30 da

Bulunmaz Uşak

Beyoğlu İstiklâl caddesi

KOMEDİ KISMINDA

Bu akşam saat 20.30 da

Son hafta

DADI

ABONE ŞARTLARI

Türkiye için:

Bir aylık	150	Kuruş
Üç aylık	400	»
Altı aylık	750	»
Senelik	1400	»

Yabancı memleketler için:

Üç aylık	800	Kuruş
Altı aylık	1450	»
Senelik	2700	»

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri: Necib Ali KUÇUKA

Umum neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: Cemal Hakkı SELEK

Basıldığı yer: Cumhuriyet Matbaası

Türkiye İŞ Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, ayni zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Keşideler: 4 Şubat. 2 Mayıs. 1 Ağustos. 3 İkincitesrin tarihlerinde yapılır.

Kumbaralı ve kumbarasız hesablarında en az 50 lirası bulunanlar kur'aya dahil edilirler.

İst. Komutanlığı Satınalma Komisyonu ilânları

Askerî ihtiyac için pazarlıkla nakliye, saka koşumu ve binek hayvanı satın alınacaktır. Vermek istiyenlerin her iş günü Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (11147)

Askerî ihtiyac için kapalı zarfla yüz kırk sekiz bin beş yüz kilo patates satın alınacaktır. Eksiltmesi 6 birincikânun 940 günü saat 16 dadır. Muhammen bedeli 14850 lira olup ilk teminatı 1113 lira 75 kuruştur. Şartnamesi hergün Komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatten bir saat önceye kadar teklif mektublarını Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna vermeleri. (11030)

Otoparkta yapılacak çatı ve su borularile derelerinin tamiri işi 9/12/940 günü saat 11 de pazarlıkla yaptırılacaktır. Keşif bedeli 9828 lira 23 kuruştur. Kat'i teminatı 1474 lira 23 kuruştur. Şartnamesi hergün Komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatte kat'i teminatlarile birlikte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (11477)

Askerî ihtiyac için pazarlıkla 10/12/940 günü saat on birde otuz ton sabun satın alınacaktır. Muhammen bedeli on üç bin beş yüz lira olup kat'i teminatı iki bin yirmi beş liradır. Şartnamesi hergün Komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (11478)

Askerî ihtiyac için 7/12/940 günü saat 10 da pazarlıkla 12000 aded yerli Marsilya tipi kiremid satın alınacaktır. Muhammen bedeli 1320 liradır. Kat'i teminatı 198 liradır.

Şartnamesi hergün Komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (11479)

Askerî ihtiyac için 9/12/940 günü aşağıda yazılı yem maddeleri pazarlıkla satın alınacaktır. Şartnamesi hergün Komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatlerde kat'i teminatlarile birlikte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (11480)

Cinsi	Miktarı Ton	Muhammen B. Lira K.	Kat'i T. Lira K.	İhale saati S. D.
Yulaf	150	15000.00	2250.00	10
Arpa	150	14250.00	2137.00	10.30

Devlet Demiryolları İ. İ. Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 2500 lira olan 25 X 35 eb'adında 1000 metre bezli ve dışı helezoni telli lâstik hortum (havayi muzayyik aletleri için) taahhüdünü ifa edemiyen müteahhid nam ve hesabına (12/12/940) perşembe günü saat (11) on birde Haydarpaşada gar binası dahilindeki Komisyon tarafından pazarlıkla satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (375) liralık kat'i teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır. Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (11154)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

Marmara Üssübahri K. Satınalma Komisyonundan:

Sığır eti ilânı

1 — Askerî ihtiyac için eksiltmiye konulan 109500 kilo sığır etinin kapalı zarf usulile eksiltmesi 10 birincikânun 1940 salı günü saat 15 te İzmitte Tersanekapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.

2 — Bir kilosuna tahmin edilen fiat 31 kuruş olup muvakkat teminatı 2545 lira 88 kuruştur.

3 — Şartnamesi 170 kuruş mukabilinde Komisyonumuzdan alınabilir.

4 — İsteklilerin bu işle alâkadar olduklarına dair Ticaret vesikalarını ve yukarıda miktarı yazılı ilk teminatlarile birlikte kanunun tarifatı veçhile tanzim edecekleri teklif mektublarını muayyen gün ve saatten tam bir saat evveline kadar Komisyon başkanlığına vermeleri. (11076)

BİZANS SARAYLARINDA TÜRK KUMANDANLARI

Tarihî macera romanı — Yazan: ZİYA ŞAKİR — Tefrika No 46

Barba Panoli, tatlı tatlı gülümsedi Türkopolun, büyük bir ciddiyet ve merbutiyetle, (Halil Bey, daima bizim beyimizdir) demesi hoşuna gitmişti İhtiyar meyhaneci, Türkopola teşekkür ettikten sonra, sahile doğru ilerledi. O meyhaneye girdi. Yumruklarını masaların üzerine vura vura ve boğazlarını yırtar gibi bağıra bağıra konuşan Katalanların aralarından geçti. Masalara göz gezdirdi. Birden bire yüzünde neş'eli bir tebessüm belirdi. Deniz kenarında, bir köşeye sıkışmış olan bir masaya doğru ilerledi. (İshak) la tatlı tatlı konuşan Halil Beyin önünde yerlere kadar eğilerek:

— Muhterem kumandan!.. Şu anda, bana tarihî bir hatıra yaşattınız. Sizi bu çardak altında görmek, bana İznikteki çardaklı meyhanemi hatırlattı... Sizi, orada olduğu gibi, en candan hürmetlerimle selâmlamak şerefini kazandığım için, şu dakikada cidden bahtiyarım.

Dedi.

Halil Bey, Barba Panoli'nin buraya geleceğini aklından geçirmediği için birdenbire şaşırdı. Sonra, ihtiyar meyhanecinin elini tutarak:

— Vay, eski dost... Nereden çıktın böyle?.. Yoksa Bizanslılar, sana da mı bir oyun oynadılar?

Diye bağırdı.

Barba Panoli, ihtiyatlı nazarlarla etrafına bakındı. Sonra, Halil Beyin kulağına eğilerek:

— Hayır, muhterem kumandan.. ben, Bizanslılara iyi bir oyun oynuyorum.

Diye mırıldandı.

Halil Bey, ihtiyar meyhaneciyi yanına oturttuktan sonra, onu İshak Beye ve İshak Beyi de ona tanıttı.

İshak, koskoca imparatorluk Zabıta Nazırının bu kıyafette oraya kadar gelmesine hayretler içinde kaldı.

Halil Bey ile başbaşa vererek konuşmaya başlayan bu garib ruhlu ve tuhaf tavırlı ihtiyarı dinlemeye başladı.

Barba Panoli:

— Muhterem kumandan!.. Bizans, artık baş tarafından kokmaya başlayan bir balığa benziyor.

Diye söze başladı... İmparator Andronikos'un aciz ve zâfını.. rühban güruhunun vaziyete hâkim olmasını.. Katalanların aldıkları vaziyetin tesirlerini.. Türklerin, Katalanlarla birleşmesinden hâsıl olan dehşeti, bütün tafsilâtile anlattıktan sonra:

— İşte, bendeniz de.. Haşmetmeab Vasilevüs Hazretlerinin hususî emirleri le sizi Katalanlardan ayırmaya geldim.

Diye sözü neticeye bağladı.

Halil Bey, neş'eli bir kahkaha attı... Masanın üstündeki toprak testiden Barba Panolinin önündeki bakır kupaya şarab koyarken:

— Barba!... Hayatımda yaptığım en isabetli bir iş varsa, o da vaktile seni Zabıta Nazırlığına tayin ettirmem olmuştur. Yaman adamsın, vesselâm...

Diye bağırdı.

Şimdi, üç baş bir araya gelmişti. Halil Bey, İshak, Barba Panoli... Şu anda, koca Bizans imparatorluğunun mukadderatını altüst edecek derecede mühim bir müzakereye girişmişlerdi.

Bu müzakere, uzunca bir müddet devam etti. Ve nihayet, Halil Beyin şu sözlerile hitama erdi:

— Ey Bizanslılar, görürsünüz... Türk tavşanı araba ile avlar.

★

Türkopolların yeni kumandanı

İmparator Andronikos, Barba Panolinin avdetini büyük bir sabırsızlıkla bekliyordu. Yirmi gün kadar süren bu intizardan sonra, Zabıta Nazırının avdetinden ve bilhassa getirdiği haberlerden son derecede memnun oldu.

İhtiyar meyhaneci, imparatorun huzuruna çıkar çıkmaz:

— Haşmetmeab Hazretleri!.. Sayenizde büyük bir zafer müjdesi getirdim.

Dedi. Böylece imparatora bir neş'e heyecanı verdikten sonra, mutadı olan şaklabanlıklarla sözlerine devam etti:

— Türkler ve Katalanlar.. Ah Haşmetmeab, bilseniz birbirlerine öyle kaynaşmışlar ki... Bu iki çetin kuvveti yek diğerinden ayırabilmek için aklınızdan ve hayalinizden geçiremiyeceğiniz derecede sıkıntı çektim... Fakat, bütün azizlere şükrederim ki, matlûb olan muvaffakiyeti kâmilen elde ettim.

İmparator, sabırsızlıktan tepiniyordu. Mütemadiyen:

— Anlat.. ne oldu?.. Nasıl oldu?..

Diye söyleniyordu.

— Eğer, olan biten şeyleri, bütün tafsilâtile anlatsam, üç gün üç gece sürer Haşmetmeab... Fazla tafsilât ile mukaddes başınızı şişirmiş olmamak için, müsaade buyurursanız, şöylece hulâsa edeyim... Katalan ordusundaki Türkopolların kumandanlığını deruhde etmiş olan İshak Bey, şu andan itibaren emrinize girmiştir. Ve pek yakında bizzat buraya gelerek, Haşmetmeabınızı hâkipâyine, yüzünü ve gözünü sürecektir.

— Âlâ...

— Ancak, çevrilen manevrayı Katalanlara sezdirmemek için mahirane bir entrika kullanacak.. bir müddet daha, müttefikleri olan Katalanlarla alâkasını kesmiyecektir.

— İsabet...

— Türkopolların eski kumandanı Halil Bey de orada...

— Yaaa!..

— Evet, Haşmetmeab!..

— Lâkin, bu adam benim üzerimde öyle garib bir tesir yapıyor ki.. onun ismini işittiğim zaman âdeta üşüdüğümü hissediyorum.

— Haşmetmeab!... Artık bu zehabınızı tashih buyurunuz... Halil Bey, eski vaziyetinde değildir. Türkopollar, kâmilen İshak Beyin etrafına toplandıkları için, mevki ve ehemmiyetini kaybetmiştir... Başında, ancak yüz, yüz elli kişi Türk var. Onlar da, derme çatma insanlar... Oradaki bütün Türkler ve Türkopollar, kâmilen İshak Beyi tanıyorlar.

— Âlâ.. çok âlâ... E, İshak Bey buraya geldiği zaman, kendisine ne vazife vereceğiz?..

— Zatı Haşmetinize akıl öğretmek, haddim değildir... Fakat; kulunuza kalırsa, maiyetinizdeki Türkopolların kumandanlığını vermelisiniz.

— Doğru...

Barba Panoli, yerlere kadar eğildi:

— Haşmetpenah!.. Sizi, kâfi derecede taciz ettim. Müsaade buyurursanız, çekileyim.

— Hay, hay.. çok teşekkür ederim, Panoli... Emin ol ki, hak ettiğin mükâfatı alacaksın... Görüyorum ki, pek yorgunsun. Sen de gidip istirahat edebilirsin.

Panoli, kapıdan çıkarken, imparator tekrar seslendi:

— Dur, dostum, dur... Asıl, sorulması lâzım gelen meseleyi unuttum.

— Emrediniz Haşmetmeab!..

— İshak Bey ile nasıl uyuştun. Bize satacağı sadakat mukabilinde ne mükâfat istiyor?..

— Haşmetmeab!.. Bu ciheti arzetmeyi kulunuz da unutmuştum... Evet.. kendisile pazarlığa girişmek istedim. Hattâ ayni suali irad ederek.. azizim İshak Bey.. Haşmetmeab imparatoruma arzedeceğiniz sadakat mukabilinde ne istersiniz?.. dedim... Bu sualime, mağrurane başını sallamakla mukabele etti. «Türk, Bizans tolgası değildir. Para ile satın alınmaz. Ben, yalnız, şerefli bir mevki isterim.» diye cevab verdi.

— Âlâ.. bu da, çok âlâ... Gidiniz. İstirahat ediniz.. Fakat kendisine acele haber gönderiniz. En kısa bir müddet zarfında buraya getirtiniz.

— Ferman buyurursunuz Haşmetmeab...

(Arkası var)